

نگاهی به شیوه های استخدام و استفاده از کودک-سربازان در ایران

Spreading Justice

HUMAN RIGHTS ACTIVISTS (IN IRAN)

نگاهی به شیوه های استخدام و استفاده از کودکان-سربازان در ایران

Title: An Insight into Iran's Recruitment Tactics & Use of Child Soldiers

Producer: HRANA, Spreading Justice, Pasdaran Documentation Project

Owner: Human Rights Activists (HRA)

ISBN: 978-1-7370668-9-7

Contact information: info@hra-news.org

© All rights reserved

February-2024

فهرست محتوا

- ۵ _____ دیباچه
- ۶ _____ جهان اسلام، تشیع و صدور انقلاب اسلامی
- ۱۰ _____ فاطمیون کیستند و چگونه شکل گرفتند
- ۱۳ _____ محور مقاومت و دخالت نظامی ایران در سوریه
- ۱۴ _____ جایگاه حقوق کودک در اسناد سپاه پاسداران
- ۱۶ _____ جذب کودکان برای شرکت در جنگ سوریه
- ۱۶ _____ چه کسانی، در کجا و به چه نحو استخدام می شدند
- ۱۸ _____ نهادها و فرماندهان درگیر در جذب
- ۲۰ _____ فرماندهان مسئول در استان اصفهان در فاصله زمانی ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۷
- ۲۰ _____ کردان های امام حسین بسیج اصفهان از لشکر ۱۴ امام حسین اصفهان
- ۲۰ _____ فرماندهان مسئول در استان خراسان رضوی در فاصله زمانی ۱۳۹۳ تا پاییز ۱۳۹۷
- ۲۱ _____ فرماندهان مسئول در استان قم در فاصله زمانی ۱۳۹۳ تا پایان ۱۳۹۷
- ۲۱ _____ فرماندهان مسئول در استان البرز در فاصله زمانی ۱۳۹۳ تا پایان ۱۳۹۵
- ۲۱ _____ فرماندهان مسئول در استان تهران در فاصله زمانی ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷
- ۲۲ _____ کردان های امام حسین تهران همراه با جزئیات
- ۲۲ _____ فرماندهان مسئول در استان فارس
- ۲۳ _____ نهادهای تئوری ساز برای جذب
- ۲۶ _____ مشوق های ارائه شده
- ۲۷ _____ ذکر چند نمونه

قبرهای یافت شده و اسامی کودک سربازان ۲۹

آموزش نیروها ۳۳

۳۴ پادگان شهید پازوکی سپاه پاسداران

۳۴ فرماندهان مسئول پادگان شهید پازوکی

۳۵ پادگان شهید صدوقی یزد

۳۵ فرماندهان مسئول در پادگان شهید صدوقی یزد

۳۶ مرکز آموزش تخصصی بسیج امام رضا مشهد

۳۷ فرماندهان مسئول در برابر مرکز آموزش تخصصی بسیج امام رضا

۳۷ پادگان احمد ابن موسی استان فارس

۳۸ فرماندهان مسئول در پادگان احمد ابن موسی استان فارس

انتقال نیروها ۳۹

جنگ؛ پایان راه ۴۲

ضمائم ۴۶

۴۷ نقشه قبرستانهای بازرسی شده در بررسی های میدانی این گزارش

۴۸ اسامی گردآوری شده از افراد کشته شده محتمل به کودک-سربازی

۵۵ تصاویری از قبرهای بررسی شده

دیباچه

ایران تاریخچه‌ای مستند از اتهامات مربوط به استفاده از سربازان کودک (افراد زیر ۱۸ سال) دارد، این رویه ای است که به جنگ ایران و عراق در سال ۱۹۸۰ بازمی‌گردد و پس از آن نیز ادامه یافته است. بر اساس گزارش کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، بخش قابل توجهی، تقریباً ده درصد، از اسرای ایرانی در عراق کودکان بوده‌اند. در طول درگیری‌های ایران و عراق، کودکانی به سن ۹ سال تحت فشار قرار گرفتند تا در تلاش‌ها برای پاک‌سازی مین مشارکت کنند، آنها اغلب با طناب به هم بسته می‌شدند تا از فرار آنها جلوگیری شود.

رویه‌های استخدامی مقامات نظامی ایران مناقشه‌برانگیز بوده‌اند، اغلب بخش‌هایی از جامعه که از نظر اقتصادی در مضیقه هستند را هدف قرار می‌دهند. این شامل اجبار پناهندگان، مهاجران، و حتی کودکان به پیوستن به صفوف آنها می‌شود. از جمله نگرانی‌های خاص، فاطمیون، گروه شبه‌نظامی است که عمدتاً در جنگ داخلی سوریه فعال است، روش شناخته شده این گروه جذب مهاجران از جمله کودکان افغان در ازای تشویق‌ها از جمله حق اقامت در ایران است.

این گزارش که حاصل مشارکت سه بخش خبرگزاری هرانا، بانک اطلاعاتی دادگستر و پایگاه اطلاعاتی پاسداران تماماً زیر گروه، مجموعه فعالان حقوق بشر در ایران است به بررسی گروه‌های شبه نظامی و بطور خاص عملیات فاطمیون به هدف، روشنگری در مورد استخدام سربازان کودک و جمعیت‌های مهاجر برای مشارکت‌های نظامی در سوریه می‌پردازد.

جهان اسلام، تشیع و صدور انقلاب اسلامی

آغاز قرن بیستم برای کشورهای اسلامی مصادف با جنگ اول جهانی بود. جنگی که با فروپاشی بزرگترین امپراطوری اسلامی - امپراطوری عثمانی - پس از هفت قرن، دوران تازه‌ای را در جهان اسلام آغاز کرد. پس از آن بود که بسیاری از اندیشه‌ورزان مسلمان با نگاهی به بازگشت به روزهای اوج حاکمیت اسلامی در جهان به تئوری پردازی و پرورش امری پرداختند که در پایان قرن بیستم و آغاز قرن بیست‌ویکم، "اسلام سیاسی" نام گرفت.

ایدئولوژی زابیده دوران مدرن با رویای بازگشت به گذشته طلایی در جهان عرب با ناسیونالیسم عربی ممزوج شد و اما در ایران با اکثریت شیعه، پس از انقلاب بهمن ۵۷ و آغاز حکومت اسلامی در ایران، رویه‌ای شیعی هم از آن مشاهده شد. رویه‌ای که سابقه‌ای تاریخی داشت و در پس پیشانی خود خاطره تشکیلات بنیادگرای شیعی فدائیان اسلام را در سده چهاردهم هجری شمسی در ایران با خود داشت. اسلام‌گرایی در ایران اما تنها با ظهور حکومت اسلامی همراه نبود. بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی هم به دنبال حکومت اسلامی بود و هم صدور انقلاب.

روح الله خمینی، بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی ایران که به عنوان رهبر انقلاب اسلامی هم شناخته می‌شود بر این باور بود که "هیچ حادثه‌ای در جهان امروز در هر نقطه‌ای که اتفاق می‌افتد، بدون تأثیر در نقاط دیگر نیست. لکن میزان اثرپذیری مردم در نقاط دیگر بستگی به آگاهی و انتخاب خود آنان دارد." او می‌گفت که همه ملت‌های تحت ستم دنیا چشم به انقلاب ایران دارند و به نهضتی که در ایران حاصل شده امید دوخته‌اند.^۱ با همین باور بود که صدور انقلاب به یکی از مولفه‌های اصلی اندیشه سیاسی روح الله خمینی و نظامی که او بنیان گذاشت بدل شد. خود او در جایی گفته است که "ما انقلابمان را به تمام جهان صادر می‌کنیم؛ چرا که انقلاب ما اسلامی است. و تا بانگ لا اله الا الله و محمد رسول الله بر تمام جهان طنین نیفکند مبارزه هست. و تا مبارزه در هر جای جهان علیه مستکبرین هست، ما هستیم."^۱

¹ [http://www.imam-](http://www.imam-khomeini.ir/fa/n132001/%D8%B5%D9%80%D8%AF%D9%88%D8%B1_%D8%A7%D9%86%D9%80%D9%82%D9%80%D9%84%D8%A7%D8%A8%D8%9B_%D9%85%D9%88%D8%A7%D8%B6%D9%80%D8%B9_%D9%BE%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%85%D9%88%D9%86_%D8%A2%D9%86_%D9%88_%D8%B3%D9%80%DB%8C%D8%B1%DB%80_%D8%A7%D9%85%D8%A7%D9%85_%D8%AE%D9%85%DB%8C%D9%86%DB%8C)

[khomeini.ir/fa/n132001/%D8%B5%D9%80%D8%AF%D9%88%D8%B1_%D8%A7%D9%86%D9%80%D9%82%D9%80%D9%84%D8%A7%D8%A8%D8%9B_%D9%85%D9%88%D8%A7%D8%B6%D9%80%D8%B9_%D9%BE%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%85%D9%88%D9%86_%D8%A2%D9%86_%D9%88_%D8%B3%D9%80%DB%8C%D8%B1%DB%80_%D8%A7%D9%85%D8%A7%D9%85_%D8%AE%D9%85%DB%8C%D9%86%DB%8C](http://www.imam-khomeini.ir/fa/n132001/%D8%B5%D9%80%D8%AF%D9%88%D8%B1_%D8%A7%D9%86%D9%80%D9%82%D9%80%D9%84%D8%A7%D8%A8%D8%9B_%D9%85%D9%88%D8%A7%D8%B6%D9%80%D8%B9_%D9%BE%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%85%D9%88%D9%86_%D8%A2%D9%86_%D9%88_%D8%B3%D9%80%DB%8C%D8%B1%DB%80_%D8%A7%D9%85%D8%A7%D9%85_%D8%AE%D9%85%DB%8C%D9%86%DB%8C)

این اندیشه راهبردی در همان آغاز انقلاب در بند هفتم اساسنامه وقت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تبلور یافت و حمایت از مستضعفین و نهضت‌های آزادیبخش یکی از وظایف سپاه برشمرده شد. بر همین اساس واحد نهضت‌های آزادیبخش با مسئولیت محمد منتظری در سپاه شکل گرفت و پس از ترور او در تیر ۱۳۶۰، مسئولیت این واحد را تا سال ۱۳۶۱ و انحلال این واحد، سید مهدی هاشمی برعهده داشت. پس از آن و تا پایان جنگ مسئولیت این امر به واحد اطلاعات سپاه واگذار شد. در سال ۱۳۶۳ و با تاسیس وزارت اطلاعات، تعدادی از نیروهای واحد اطلاعات سپاه به این وزارتخانه رفتند و واحد اطلاعات سپاه با مسئولیت سید کاظم کاظمی، ماموریت پشتیبانی و حمایت از نهضت‌های آزادیبخش را برعهده گرفت.

در دوران جنگ با عراق نیز قرارگاه‌های برون مرزی «بلال» به فرماندهی فریدون وردی‌نژاد و قرارگاه «رمضان» به فرماندهی مرتضی رضایی برای ساماندهی فعالیت‌های برون مرزی سپاه تشکیل شد. لشکر ۹ بدر، تیپ ابوذر و تیپ ۶۶ نیروهای ویژه هوابرد از جمله یگان‌های تحت امر این دو قرارگاه بودند.

پس از جانباختن سید کاظم کاظمی در جریان جنگ ایران و عراق در سال ۱۳۶۲، احمد وحیدی که تا پیش از آن قائم مقام و معاون امنیت داخلی واحد اطلاعات سپاه بود، مسئول اطلاعات سپاه شد و تا پایان جنگ نیز در همین مسئولیت باقی ماند. در سال ۱۳۶۹ و پس از پایان جنگ و با تأیید سید علی خامنه‌ای، رهبر جدید جمهوری اسلامی ایران، نیروی جدیدی به نام نیروی قدس به ساختار سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اضافه شد و احمد وحیدی نیز به عنوان اولین فرمانده این نیرو منصوب شد. در سال ۱۳۷۶ قاسم سلیمانی به جای وحیدی به فرماندهی این نیرو منصوب شد و پس از ترور او در سال ۱۳۹۸، اسماعیل قآنی فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران شده است.^۲

مبلغ دقیق بودجه نیروی قدس سپاه پاسداران روشن نیست اما روشن است که با افزایش هرساله بودجه سپاه پاسداران، بودجه این نهاد نیز افزایش می‌یابد. چونان که برای سال ۱۴۰۱، بودجه سپاه ۲.۴ برابر افزایش یافته و به مبلغی بالغ بر ۹۳ هزار میلیارد تومان (معادل رقمی بیش از ۴ میلیارد دلار) رسیده است.^۳ در سال ۱۳۹۹ پس از ترور قاسم سلیمانی نیز مجلس

^۲ <https://donya-e-eqtesad.com/%D8%A8%D8%AE%D8%B4-%D8%B3%D8%A7%DB%8C%D8%AA-%D8%AE%D9%88%D8%A7%D9%86-62/3761462-%D9%86%DB%8C%D8%B1%D9%88%DB%8C-%D9%82%D8%AF%D8%B3-%D8%B3%D9%BE%D8%A7%D9%87-%DA%86%DA%AF%D9%88%D9%86%D9%87-%D8%AA%D8%B4%DA%A9%DB%8C%D9%84-%D8%B4%D8%AF>

^۳ <https://www.radiofarda.com/a/iran-new-budget/31605380.html>

ایران در طرحی علاوه بر بودجه جاری نیروی قدس، یک درصد از محل صادرات غیرنفتی به عراق را به بودجه نیروی قدس اضافه کرد. مطابق این طرح، خواسته شده بود که یک درصد از این مبلغ، یعنی سالانه حدود ۶۰ میلیون دلار برای اجرای "اقدامات برون مرزی" به نیروهای قدس سپاه اختصاص یابد.^۴

اما تنها نیروی قدس نیست که ماموریت صدور انقلاب و ایدئولوژی نظام جمهوری اسلامی را به خارج از کشور به عهده دارد. علاوه بر سفارتخانه ها و مراکز اسلامی تحت نظر جمهوری اسلامی در خارج از ایران، مانند مرکز اسلامی هامبورگ آلمان و یا مرکز اسلامی امام علی در استکهلم سوئد، در ایران نیز نهادی چون جامعه المصطفی العالمیه، زیر نظر شخص رهبری جمهوری اسلامی، وظیفه تربیت روحانیان شیعی با اندیشه خاص حاکم بر جمهوری اسلامی را دارد.^۵ اندیشه ای که بر فهم خاصی از ولایت فقیه با عنوان ولایت مطلقه فقیه استوار است. بودجه این نهاد نیز با افزایش چهاردرصدی نسبت به سال ۱۴۰۰، به رقمی بالغ بر ۵۷۷ میلیارد تومان (حدود ۲۲ میلیون دلار) در سال ۱۴۰۱ رسید.^۶

باور به ولایت مطلقه حکومتی فقیه باوری عام در بین فقهای شیعه نیست و تنها عده ای به آن باور داشته و دارند. در اینجا دو موضوع را باید از یکدیگر تفکیک کرد. یکی ولایت عام فقیه است که تقریباً همه فقهای شیعه، با تفاوت حوزه نفوذ به آن باور دارند. این باور هم به روایات متعددی از امامان شیعه مستند است. یعنی در اصل مسئله میان اکثریت فقهای شیعه توافقی وجود دارد. امر دیگر ولایت سیاسی فقیهان است. پرسش اصلی اینجا هم در حوزه نفوذ این ولایت فقیه است. مثلاً آخوند ملا محمدکاظم خراسانی، از رهبران دینی نهضت مشروطه ایران، مضیق ترین نگاه را به ولایت فقیه دارد و منکر همه ولایت سیاسی فقیه است و بر این باور است که در امور مربوطه، متصدی، "عقلای مسلمین و ثقات مؤمنین" هستند و مصداق آن نیز در آن دوره از نظر ایشان همان دارالشورای کبری یا مجلس شورای وقت بوده است.^۷

⁴ <https://www.dw.com/fa-ir/%D8%B7%D8%B1%D8%AD-%D9%85%D8%AC%D9%84%D8%B3-%D8%A7%D9%81%D8%B2%D8%A7%DB%8C%D8%B4-%D8%A8%D9%88%D8%AF%D8%AC%D9%87-%D8%B3%D9%BE%D8%A7%D9%87-%D9%82%D8%AF%D8%B3-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%D9%86%D8%AA%D9%82%D8%A7%D9%85-%DA%A9%D8%B4%D8%AA%D9%86-%D8%B3%D9%84%DB%8C%D9%85%D8%A7%D9%86%DB%8C/a-56119523>

⁵ <http://miu.ac.ir/index.aspx?pageid=140>

⁶ <https://mardomvarohaniat.com/35378/>

⁷ <https://kadivar.com/15046/>

آیت الله روح الله خمینی به عنوان بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی قائل به بسیط ترین نظریه دولت در فقه شیعه یعنی ولایت انتصابی مطلقه فقیهان بود و از همین روست که تعبیر ولایت مطلقه فقیه به پیشنهاد او در زمان تجدیدنظر در قانون اساسی در سال ۱۳۶۸ گنجانده شد. در این بسیط ترین نظریه که حدود ۴ دهه است در ایران در حال اجراست، ولایت فقیه شعبه ای از ولایت پیامبر و امامان شیعه است و قانون اساسی ذیل ولی فقیه و نه فوق او. خود آیت الله خمینی در سخنانی می گوید: "این که در قانون اساسی است بعضی شوونات ولی فقیه است نه همه شوون ولایت فقیه. حکومت شعبه ای از ولایت مطلقه رسول الله (ص) و یکی از احکام اولیه اسلام است. بنابراین ولایت مطلقه نه در چارچوب احکام فرعیه اولیه و ثانویه الهیه محصور است و نه در محدوده قانون اساسی اسیر و نسبت به هر دو امر مطلق است نه مقید. اوامر او در حکم قانون است و در صورت تعارض ظاهری با قانون، مقدم بر قانون می باشد."^۸

در پایان می توان گفت که بر مبنای تئوری ذکر شده در فوق و با وظیفه صدور انقلاب، سه مجموعه ایفای نقش میکنند. در بعد نظامی نیروی قدس سپاه، در بعد ایدئولوژیک نهادهایی چون جامعه المصطفی و در حوزه ارتباط با عموم مردم، مراکز اسلامی ای چون آنچه در هامبورگ و استکهلم وجود دارند. این نهادها تلاش می کنند تا با پیش برد ایدئولوژی حاکم بر نظام جمهوری اسلامی، نیروهای پیرامونی نظام حاکم بر ایران را تقویت کنند و به افزایش قدرت منطقه ای و فرامنطقه ای نظام حاکم بر ایران بر مبنای قرائت خاصی از ایدئولوژی شیعی، حاکمیت آن را بر تمام این مناطق و ذیل رهبری نظام تحمیل نمایند.

⁸ <https://hawzah.net/fa/Article/View/95803/%D9%88%D9%84%DB%8C-%D9%81%D9%82%DB%8C%D9%87%D8%8C-%D9%88-%D9%88%D9%84%D8%A7%DB%8C%D8%AA-%D9%85%D8%B7%D9%84%D9%82%D9%87-%D8%A7%D8%B2-%D9%85%D9%86%D8%B8%D8%B1-%D8%A7%D9%85%D8%A7%D9%85-%D8%AE%D9%85%DB%8C%D9%86%DB%8C%22%D8%B1%D9%87%22>

فاطمیون کیستند و چگونه شکل گرفتند

لشکر فاطمیون یک نیروی شبه نظامی وابسته به سپاه قدس ایران است که مدعی است نیروهای داوطلب افغانستانی را درون خود سازماندهی کرده و برای اعزام به سوریه و جنگیدن در برابر مخالفان بشار اسد و داعش فرستاده است. بخشی از نیروهای این لشکر کسانی بودند که در جریان جنگ های داخلی زمان اشغال افغانستان توسط شوروی سابق و دوران جنگ با طالبان از مناطقشان دفاع می کردند. این نیروها پیشتر در مجموعه ای به نام سپاه محمد سازماندهی شده بودند. تعدادی از رزمندگان سپاه محمد که بعدها به فاطمیون پیوستند، سابقه حضور در جنگ علیه اتحاد جماهیر شوروی در افغانستان و جنگ عراق و ایران، به عنوان بخشی از نیروهای سازماندهی شده از سوی ایران را داشتند.

هسته اول فاطمیون با بیست و دو نفر شکل گرفت. در ابتدا این نیروها با گروه های عراقی مانند "کتاب سیدالشهدا" و سایر گروه ها همکاری میکردند. بعد از اردیبهشت ۱۳۹۲ فعالیت خود را با عنوان "تیپ فاطمیون" شروع کردند. بر اساس گزارش ها و اطلاعات منتشر شده نخستین اعزام مدافعان حرم افغانستانی «تیپ فاطمیون» در بیست و دوم اردیبهشت سال ۱۳۹۲ شمسی به کشور سوریه انجام شد.^۹ این تیپ به مرور زمان و با افزایش استعداد نیرو و توان عملیاتی، بدل به لشکر شد. به گزارش لیبراسیون، ماموران سر بازگیری برای تیپ فاطمیون در آن دوران در همه جا، از کارخانه ها گرفته تا زندان ها به دنبال ترغیب افغانستانی ها برای ثبت نام در این نیرو بودند.^{۱۰} این ثبت نام ها با این وعده همراه بود که اگر به سوریه بروند، حکم حبسشان باطل می شود، وضعیت اقامتشان در ایران تثبیت می شود و همچنین خانه و پولهای کلانی دریافت می کنند. همچنین مقامات ایرانی به فاطمیون بازگشته به افغانستان پول و سلاح داده اند که بتوانند در صورت لزوم آنها را دوباره بسیج کنند.^{۱۱} بر اساس آمار وزارت مهاجرت افغانستان در سال ۲۰۱۷، در ایران ۸۳۹ هزار و ۹۱۲ افغانستانی با بر گه

⁹ <https://www.imna.ir/news/564826/%D9%84%D8%B4%DA%A9%D8%B1-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86-%D8%AF%D8%A7%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D8%A8%DB%8C%D8%B4%D8%AA%D8%B1%DB%8C%D9%86-%D8%AA%D8%B9%D8%AF%D8%A7%D8%AF-%D8%B4%D9%87%D8%AF%D8%A7%DB%8C-%D8%AC%D8%A8%D9%87%D9%87-%D9%85%D9%82%D8%A7%D9%88%D9%85%D8%AA>

¹⁰ <https://www.rfi.fr/fa/%D9%84%DB%8C%D8%A8%D8%B1%D8%A7%D8%B3%DB%8C%D9%88%D9%86-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86%D9%87%D8%A7-%C2%AB%DA%AF%D9%88%D8%B4%D8%AA-%D8%AF%D9%85-%D8%AA%D9%88%D9%BE%C2%BB-%D8%AC%D9%85%D9%87%D9%88%D8%B1%DB%8C-%D8%A7%D8%B3%D9%84%D8%A7%D9%85%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D8%B3%D9%88%D8%B1%DB%8C%D9%87-%D9%87%D8%B3%D8%AA%D9%86%D8%AF-20190411/%D8%A2%D8%B3%DB%8C%D8%A7-%D9%88-%D8%A7%D9%82%DB%8C%D8%A7%D9%86%D9%88%D8%B3%DB%8C%D9%87>

¹¹ <https://www.radiofarda.com/a/afghans-recruited-to-fight-in-syrian-war-struggle-back-home/29856492.html>

اقامت رسمی کوتاه مدت، ۳۰ هزار نفر با برگه یاقامت رسمی دراز مدت، ۴۵۰ هزار افغانی با پاسپورت کوتاه مدت به طور قانونی و ۷۳۴ هزار و ۶۲۲ افغان نیز بدون هیچ برگه‌ای به طور غیر قانونی در ایران زندگی میکردند. همین امر و مشکل اخذ اقامت و تابعیت برای افغانستانی در ایران موجب شده بود که نهادهای نظامی جمهوری اسلامی ایران بتوانند دست به جذب نیروهای افغانستانی برای جنگ های نیابتی ایران بزنند. پیش از سلطه جدید طالبان بر افغانستان، وزارت خارجه این کشور در بیانیه ای اعلام کرده بود: "تهران از فقر و محرومیت افغانها که به ایران مهاجرت کردند برای تأمین منافع و اهداف فرقه‌گرایانه و توسعه‌طلبانه خود سوءاستفاده کرده‌است."^{۱۲} این گروه امروز و به طور عمده از نسل دوم مهاجرین افغانستانی به ایران تشکیل شده است و بنا بر گزارش ها بالغ بر بیست هزار نیرو در آن سازماندهی شده اند.

به گفته صمد رضایی، یکی از فرماندهان فاطمیون، تا اول شهریور ۱۳۹۷ دستکم ۸۰ هزار نفر تحت پوشش گردان های فاطمیون به سوریه اعزام شده اند که از این تعداد و تا آن تاریخ، بیش از ۲۸۰۰ نفر کشته شده و یا درصدی معلولیت و به ادبیات رسمی در جمهوری اسلامی، جانباز شده اند.^{۱۳} پیش از آن در دی ماه ۱۳۹۶، زهیر مجاهد، مسئول فرهنگی لشکر فاطمیون اعلام کرده بود که بیش از دو هزار نفر از اعضای این لشکر در جنگ سوریه کشته و هشت هزار نفر از آنها نیز زخمی شده‌اند. آماري که با واکنش دولت وقت افغانستان مواجه شده بود و سخنگوی وقت دولت افغانستان گفته بود که "نباید خون فرزندان این وطن برای اهداف بیگانگان در کشورهای دیگر ریخته شود."^{۱۴} در همان سال ۱۳۹۶ نیز وزیر وقت امور خارجه ایران، محمد جواد ظریف، تعداد اعضای لشکر فاطمیون را پنج هزار نفر برآورد کرده و گفته بود که دو هزار نفر از آنها در سوریه حضور دارند.^{۱۵} به گفته ساواش پرغم، روزنامه نگار و تحلیلگر مسائل ایران در گفتگو با دادگستر، نیروهای فاطمیون برای عضویت در این مجموعه نیاز به "معرف" دارند و همین امر موجب می شود که زنجیره ای از معرفی ها توسط خانواده های افغانستانی ایجاد شود و شهروندان افغانستانی به نیروی فاطمیون بپیوندند. این روزنامه نگار

¹² <http://www.akhbar-alkhaleej.com/news/article/1161457>

¹³ <https://birjand.iqna.ir/fa/news/3740773/%D8%AE%D8%A7%D8%B7%D8%B1%D8%A7%D8%AA-%D9%81%D8%B1%D9%85%D8%A7%D9%86%D8%AF%D9%87-%DA%AF%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D9%86-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86-%D8%A7%D8%B2-%D8%B1%D8%B4%D8%A7%D8%AF%D8%AA-%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%B4%DB%8C%D8%B9%DB%8C%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D9%86%D8%A8%D8%B1%D8%AF-%D8%A8%D8%A7-%D8%AF%D8%A7%D8%B9%D8%B4%D8%A7%D8%B9%D8%B2%D8%A7%D9%85-%DB%B8%DB%B0-%D9%87%D8%B2%D8%A7%D8%B1-%D9%86%D9%81%D8%B1-%D8%A8%D9%87-%D8%B3%D9%88%D8%B1%DB%8C%D9%87>

¹⁴ <https://www.radiofarda.com/a/zarif-claim-afghans-wen-syria/31013154.html>

¹⁵ <https://www.tasnimnews.com/fa/news/1396/06/01/1499424/%D9%BE%D8%AF%D8%B1-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86-%DA%86%D9%87-%DA%A9%D8%B3%DB%8C-%D8%A7%D8%B3%D8%AA>

ترک-ایرانی در این گفتگو همچنین افزود که "علاوه بر آن در تمام نقاط ایران دفاتری وجود دارند که تحت پوشش سپاه قدس مسئول جذب و ثبت نام افراد از جمله کودکان و جوانان افغان برای عضویت در تیپ فاطمیون هستند."

این لشکر شبه‌نظامی از سه دسته (افغانستانی‌های مجاهد زمان حمله شوروی به افغانستان و دوران طالبان، افغانستانی‌های حاضر در جنگ ایران و عراق و افغانستانی‌های مقیم ایران و سوریه) تشکیل شده است. می‌توان بنیانگذار آن را علی‌رضا توسلی مشهور به ابوحامد دانست که در اولین سالهای پس از انقلاب بهمن ۵۷ از افغانستان به ایران آمد. وی در ماه مارس سال ۲۰۱۵ در نبرد درعا کشته شد. وی در سال ۱۳۹۰ با گردآوری ۲۲ نفر، جمع اولیه برای آنچه "دفاع از حرم" میخواند را ایجاد کرد.^{۱۶} ابوحامد در جایی گفته بود که "در اسلام مرزهای جغرافیایی معنایی ندارد و ما هر جا مسلمان و مظلومی مورد ظلم قرار بگیرد، آنجا از مظلوم دفاع خواهیم کرد."^{۱۶}

تقریباً تمامی مهره‌های کلیدی گروه فاطمیون مانند سید حکیم، حسین فدایی آبدارچی، رضا خاوری و سید ابراهیم در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ در جریان درگیری‌ها کشته شده‌اند.^{۱۷}

برخی از یگان‌های این لشکر شامل یگان "اطلاعات شناسایی"، یگان "تک‌تیزاندازان" و یگان "پهبادی" است. نیروهای فاطمیون از سال ۲۰۱۶ میلادی به بعد به سلاحهای جنگی سنگین از جمله تانک‌های تی-۷۲ و تی-۹۰ روسی مجهز شده است. نیروهای فاطمیون از سوی رسانه‌های رسمی جمهوری اسلامی قهرمانان گمنام مبارزه با داعش لقب گرفته‌اند^{۱۸} اما منتقدین نظام جمهوری اسلامی در افغانستان آنها را طالبانی خوب برای ایران می‌دانند.^{۱۷}

فاطمیون هم در مردادماه ۱۳۹۹ در همایشی بین‌المللی در مشهد، اعلام کردند که تا "نابودی" اسرائیل و ایجاد "تمدن نوین اسلامی" به کار خود ادامه می‌دهد.^{۱۹} این اظهارات بازگویی شعارهای رهبران نظام در تهران است که از زبان نیروهای پیرامونی شان در فاطمیون و دیگر نیروها بیان می‌شد.

¹⁶ <https://www.tasnimnews.com/fa/news/1398/02/22/2009899/%D9%84%D8%B4%DA%A9%D8%B1-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86-%DA%86%DA%AF%D9%88%D9%86%D9%87-%D8%AA%D8%A3%D8%B3%DB%8C%D8%B3-%D8%B4%D8%A>

¹⁷ <https://tolonews.com/fa/opinion-169821>

¹⁸ <https://www.iribnews.ir/fa/news/3526102/%D9%84%D8%B4%DA%A9%D8%B1-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86-%D9%82%D9%87%D8%B1%D9%85%D8%A7%D9%86%D8%A7%D9%86-%DA%AF%D9%85%D9%86%D8%A7%D9%85-%D9%85%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D8%B2%D9%87-%D8%A8%D8%A7-%D8%AF%D8%A7%D8%B9%D8%B4>

¹⁹ <https://middleeastpress.com/slideshow/%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86-%DA%A9%DB%8C%D8%B3%D8%AA-%D9%88-%D8%AF%D8%A7%D8%B9%D8%B4-%DA%86%DB%8C%D8%B3%D8%AA%D8%9F/>

همانطور که اشاره شد علیرضا توسلی اولین فرمانده فاطمیون است که در سال ۱۳۹۰ با تشکیل فاطمیون ۲۲ نفر را به سوریه برد. او به همراه حسن بخشی معاونش از اولین فرماندهان لشکر فاطمیون هستند که در اسفند ۱۳۹۳ در سوریه کشته شدند.

رضا خاوری از دیگر اعضای فاطمیون است که در اکتبر ۲۰۱۵ در حلب کشته شد. مصطفی صدرزاده با نام مستعار سید ابراهیم از دیگر فرماندهان فاطمیون نیز که فرماندهی گردان عمار فاطمیون را برعهده داشته و اصالتا ایرانی است در مهر ۱۳۹۴ در جنوب حلب کشته شد.

محور مقاومت و دخالت نظامی ایران در سوریه

نیمه مارس ۲۰۱۱ و تظاهرات در دمشق را آغازی بر تحول خواهی در سوریه دانسته اند. جنبشی که با تظاهرات مردم در شهرهایی چون دمشق، حما و حمص آغاز شد. مردم سوریه در جریان سلسله انقلاب های کشورهای عربی که بهار عربی مشهور شد و تحت تاثیر آن و در اعتراض به حکومت بشار اسد به خیابان ها آمده و اعتراض کردند. دخالت ایران در جنگ داخلی سوریه از همینجا آغاز می شود. به گفته سردار سرتیپ پاسدار محمود چهارباغی، فرمانده وقت توپخانه سپاه در سوریه، رهبر ایران از همان آغاز انقلاب سوریه و پیش از حضور و قدرت گیری داعش در این کشور، به قاسم سلیمانی، فرمانده وقت نیروی قدس سپاه گفته بود که به سوریه برود و از بشار اسد دفاع کند و جلوی سقوط رژیم اسد در سوریه را بگیرد. او در گفتگویی اعلام کرده که برای اولین بار، قاسم سلیمانی را در آذرماه ۱۳۹۱ در سوریه دیده است. او میگوید که قاسم سلیمانی در حال سازماندهی نیرو و فرماندهی عملیات در سوریه بوده است.^{۲۰}

دستکم ۲۲۰۰ کشته، بخشی از تلفات نیروهای نظامی تحت حمایت ایران در جنگ سوریه تا ماه مارس ۲۰۱۷ بود.^{۲۱}

²⁰ <https://www.radiofarda.com/a/31050710.html>

²¹ <https://www.aa.com.tr/fa/%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86/%D8%B4%D8%B4-%D8%B4%D8%A8%D9%87-%D9%86%D8%B8%D8%A7%D9%85%DB%8C-%D8%AF%DB%8C%DA%AF%D8%B1-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D8%B3%D9%88%D8%B1%DB%8C%D9%87-%DA%A9%D8%B4%D8%AA%D9%87-%D8%B4%D8%AF%D9%86%D8%AF/825520>

ده‌ها فرمانده ارشد سپاه پاسداران از جمله فرماندهان سپاه استانی در جریان جنگ داخلی سوریه حضور داشته و فرماندهی کرده‌اند که از جمله آنها میتوان به قاسم سلیمانی، حسین همدانی، محمدجعفر اسدی، محمد حجازی، عبدالله عراقی، محمدرضا فلاح زاده، علی اکبر پورجمشیدیان، رحیم نوعی اقدم، محمدعلی الله دادی، محمود چهارباغی، اسماعیل قاآنی، هامون محمدی، محمدعلی حق بین، جواد عظیمی فر، عوض شهابی فر و حمید ارجمندی فر اشاره کرد. برخی از این افراد در سالهای اخیر کشته شده و یا به مرگ طبیعی فوت شده‌اند. برخی دیگر نیز در سمت‌های مختلف سازمان فرماندهی سپاه در نیروی زمینی و یا فرماندهی استانی و منطقه‌ای سپاه مشغول فعالیت بوده و هستند.^{۲۰} یکی از فرماندهان یعنی حسین همدانی که در مهر ۱۳۹۴ در سوریه کشته شد، در اردیبهشت ۱۳۹۳ گفته بود که "امروز ما به دلایل منافی چون انقلاب اسلامی در سوریه می‌جنگیم و دفاع ما در حد دفاع مقدس است... ۴۲... گروه و ۱۲۸ گردان متشکل از ۷۰ هزار جوان اسلامی، علوی، سنی و شیعه در قالب بسیج وطنی تشکیل شده و امنیت شهرها و استان‌های سوریه را در دست گرفتند... امروز ۱۳۰ هزار بسیجی آموزش دیده منتظر ورود به سوریه می‌باشند."^{۲۱}

در واقع آنچه حضور ایران در سوریه را برای تهران ارزشمند و قابل هزینه می‌کند، ارزش ایدئولوژیک سوریه برای محور مقاومت و ارزش ژئوپولیتیک آن برای بسط نفوذ نظام تهران در منطقه خاورمیانه و غرب آسیاست.

جایگاه حقوق کودک در اسناد سپاه پاسداران

اساسنامه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در خصوص حقوق کودکان ساکت است.^{۲۲} اما بر اساس شرایط عمومی استخدام کادر ثابت، پیمانی و پرسنل بسیجی ویژه (پاسداران افتخاری) براساس "آیین نامه داخلی سپاه"، برای استخدام در این نهاد حداقل

²² <http://www.freezepage.com/1400231878ACSQLZBDZM>

²³ <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/90595>

داشتن ۱۶ سال ضروری است.^{۲۴} این در حالی است که بر اساس کنواسیون حقوق کودک، فرد تا ۱۸ سالگی کودک محسوب می شود.^{۲۵}

البته این مسئله خاص قوانین حاکم بر سپاه پاسداران نیست. به طور کلی سن کودک در ایران تعریف مشخصی ندارد. بر اساس نظر اکثریت مراجع تقلید شیعه، پسران در ۱۵ سالگی قمری و دختران در ۹ سالگی قمری بالغ می شوند. بر اساس سند ملی حقوق کودک و نوجوان مصوب شهریور ماه ۱۴۰۰ در شورای عالی انقلاب فرهنگی، "منظور از کودک هر انسانی است که به سن بلوغ نرسیده باشد و منظور از نوجوان فرد بالغی است که براساس قانون به رشد عقلی متناسب با حق و تکلیف ویژه خود نرسیده است."^{۲۶} این یعنی کودک بودن یا نبودن هر فرد به بلوغ او ارجاع می شود. امر بلوغ در قانون مدنی ایران در برابر صغر قرار میگیرد. این در حالی است که در برابر امر سفیه، یعنی کسی که توانایی اداره مالی خود را ندارد، تعبیری به نام "سن رشد" در نظر گرفته شده است. درباره این سن رشد، امروزه عدد مشخصی در قوانین مدنی ایران وجود ندارد. اما به طور ضمنی، فرد زیر ۱۸ سال فاقد سن رشد در نظر گرفته می شود، مگر اینکه بنا بر حکم دادگاه، خلاف آن ثابت شده و فرد واجد رشد شناخته شود.^{۲۷}

استفاده ابزاری از کودکان توسط سپاه پاسداران البته سابقه ای طولانی دارد. به گفته ساواش پرغم، روزنامه نگار ترک-ایرانی و تحلیلگر مسائل ایران در گفتگو با دادگستر، ایران در جریان جنگ ایران و عراق نیز از کودکان، چه ایرانی و چه افغانستانی استفاده کرده است. از زمان تشکیل سازمان بسیج پس از انقلاب هم این سازمان شبه نظامی، بخشی دانش آموزی ایجاد کرد تا ضمن جذب به نوجوانان دختر و پسر زیر ۱۸ سال آموزش نظامی داده و همچنان آنها را تحت آموزش مستقیم ایدئولوژیک خود قرار دهد. این سابقه و گنگ بودن سن بلوغ و رشد و مسئولیت کیفری در قوانین جاری ایران راه را برای نهادهایی چون سپاه پاسداران باز می کند تا با به کار گیری نیروهای زیر ۱۸ و حتی ۱۶ سال، از میان نوجوانان برای خود نیروگیری کند و در رویارویی های مختلف مثل سوریه و یا درون کشور علیه معترضین و مخالفین از آنها استفاده کند.

²⁴ <https://iranmoshavere.com/%D8%A7%D8%B3%D8%AA%D8%AE%D8%AF%D8%A7%D9%85-%D8%B3%D9%BE%D8%A7%D9%87/>

²⁵ <https://www.informationsverige.se/prs/omsverige/att-bilda-familj-och-leva-med-barn-i-sverige/barns-rattigheter-och-barnkonventionen/>

²⁶ <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/1675329>

²⁷ <https://www.dadgaran.info/legal-articles/%D8%AD%D8%A9%D9%85-%D8%B1%D8%B4%D8%AF-%D8%A8%D9%84%D9%88%D8%BA-%D8%B5%D8%BA%D8%B1-%D8%B3%D9%86>

جذب کودکان برای شرکت در جنگ سوریه

چه کسانی، در کجا و به چه نحو استخدام می شدند

شواهد نشان می دهند مهاجران افغانستانی ساکن ایران و آن دسته از اتباع افغانستان که برای پناهندگی یا کار یا عبور از ایران به هدف رفتن به کشورهای دیگر به ایران سفر کرده بودند بیشترین اعضای لشکر فاطمیون را تشکیل می دادند. در این میان شماری از اعضای فاطمیون مهاجرانی بودند که پس از دستگیری توسط پلیس یا دیگر نیروهای امنیتی با عنوان «اتباع بیگانه غیر قانونی» تحت فشار قرار می گرفتند تا به عضویت فاطمیون درآیند و در جنگ سوریه مشارکت کنند.^{۲۸} ۲۹ ۳۰ ۳۱

به گفته صمد رضایی از فرماندهان لشکر فاطمیون تا دی ماه ۱۳۹۹ دستکم ۸۰ هزار تن از اتباع افغانستان در قالب لشکر فاطمیون به سوریه اعزام شدند.^{۱۴}

در عین حال اما گزارشاتی به نقل از مقامات افغانستانی وجود دارد که تایید می کنند سپاه پاسداران انقلاب اسلامی برای سربازگیری و استخدام اتباع افغانستانی در داخل افغانستان نیز فعال بوده و دفاتری غیر رسمی در این کشور برای انجام این هدف داشته اند. بنا بر این گزارش ها نیروهای وابسته به ایران به ویژه با استفاده از انگیزه های مذهبی و مالی در میان هزاره های شیعه و فقیر اقدام به سربازگیری برای فاطمیون می کرده اند.^{۲۸}

سواش پرغم روزنامه نگار و پژوهشگر ایرانی - ترک ساکن استانبول نیز در گفتگو با دادگستر با تایید فعالیت سپاه قدس در افغانستان برای جذب جوانان و نوجوانان افغانستانی به لشکر فاطمیون در این زمینه گفته است: «مهمترین افرادی که در

²⁸ <https://www.dw.com/fa-af/%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D9%86%D9%88%D8%AC%D9%88%D8%A7%D9%86%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86-%D8%B1%D8%A7-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D8%AC%D9%86%DA%AF-%D8%AF%D8%B1-%D8%B3%D9%88%D8%B1%DB%8C%D9%87-%D8%A7%D8%B3%D8%AA%D8%AE%D8%AF%D8%A7%D9%85-%D9%85%DB%8C-%DA%A9%D9%86%D8%AF/a-43674203>

²⁹ <https://rahapress.af/%D8%AF%DB%8C%D8%AF%D9%87-%D8%A8%D8%A7%D9%86-%D8%AD%D9%82%D9%88%D9%82-%D8%A8%D8%B4%D8%B1-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%B1%D8%A7-%D9%85%D8%AA%D9%87%D9%85-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%D8%B3%D8%AA%D9%81%D8%A7/>

³⁰ <https://www.radiofarda.com/a/afghans-recruited-to-fight-in-syrian-war-struggle-back-home/29856492.html>

³¹ <https://www.hrw.org/fa/news/2017/10/01/309238>

جذب کودکان و جوانان افغانی سپیم هستند مزدوران افغانستانی هستند که تحت نظر سپاه قدس و شاخه‌های فرهنگی آن فعالیت می‌کنند.» به گفته این پژوهشگر «اینها افرادی با عناوینی چون بزرگ خاندان، بزرگ محله، سردسته طایفه، امام جماعت محله، ریش سفید خاندان و یا لات محله هستند که با نهادهای نظامی، اطلاعاتی و امنیتی ایران برای جذب کودکان و جوانان افغان همکاری می‌کنند.»

اگرچه تعداد دقیق کودک سربازان عضو فاطمیون روشن نیست اما شواهد متقن و معتبری وجود دارد که نشان می‌دهند سپاه پاسداران از کودکان زیر ۱۸ سال و حتی زیر ۱۵ سال به عنوان سرباز برای پیوستن به فاطمیون و حضور در جنگ سوریه استفاده کرده است.^{۳۹} سازمان دیده بان حقوق بشر در گزارشی که مهر ماه ۱۳۹۶ منتشر کرد دستکم بکارگیری ۸ کودک افغانستانی در لشکر فاطمیون توسط سپاه پاسداران را تایید کرده است. همه این هشت کودک سرباز در جنگ سوریه کشته شده اند و دستکم چهار تن از آنها هنگام مرگ تنها ۱۴ سال سن داشته اند.^{۴۱} دیگر رسانه‌ها از جمله رسانه‌های داخل ایران، رسانه‌های فارسی زبان خارج از ایران و رسانه‌هایی از جمله آسوشیتدپرس در گفتگوی مستقیم با اعضای سابق فاطمیون بکارگیری کودکان زیر ۱۸ سال توسط فاطمیون برای جنگ در سوریه را تایید کرده اند. در برخی از این گزارش‌ها با کودک سربازان به طور مستقیم گفتگو شده است.^{۴۰}

خبرگزاری بین‌المللی قرآن در ایران آبان ۱۳۹۵ در گفتگو با خانواده یک کودک سرباز افغانستانی کشته شده در جنگ سوریه به صراحت تایید می‌کند که او هنگام پیوستن به لشکر فاطمیون و کشته شدن در جنگ تنها ۱۶ سال سن داشته است. به گفته پدر این کودک سرباز اگرچه سال تولد وی بر روی سنگ قبرش ۱۳۷۴ ذکر شده اما فرزند وی متولد ۱۳۷۸ بوده و به دروغ سن خود را بیشتر اعلام کرده تا بتواند به فاطمیون بپیوندد. به شهادت او سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در هنگام استخدام فرزندش از او شناسنامه یا دیگر اسناد هویتی برای تایید سن واقعی نخواستند.^{۴۲}

³² <https://khorasan.iqna.ir/fa/news/3543332/%D9%81%D8%B9%D8%A7%D9%84%DB%8C%D8%AA-%D8%AF%D8%B1-%D8%AA%D8%AF%D8%A7%D8%B1%DA%A9%D8%A7%D8%AA-%D8%B4%D8%B1%D8%B7-%D8%AD%D8%B6%D9%88%D8%B1-%D8%AF%D8%B1-%D9%85%DB%8C%D8%AF%D8%A7%D9%86-%D9%86%D8%A8%D8%B1%D8%AF-%D8%B4%D9%87%DB%8C%D8%AF-%D8%B1%D8%AD%DB%8C%D9%85%DB%8C-%D8%AC%D9%88%D8%A7%D9%86%E2%80%8C%D8%AA%D8%B1%DB%8C%D9%86-%D9%85%D8%AF%D8%A7%D9%81%D8%B9-%D8%AD%D8%B1%D9%85-%D8%A7%D9%87%D9%84-%D8%A8%DB%8C%D8%AA%D8%B9>

شواهدی وجود دارد که تایید می کنند فرماندهان سپاه پاسداران از حضور کودک سربازان افغانستانی در لشکر فاطمیون اطلاع و آگاهی داشته و عامدانه اقدام به سربازگیری از میان آنها می کرده اند. چرا که به دلیل سن کم آنها امکان تاثیرگذاری بر روی آنها با استفاده از تبلیغات مذهبی و یا ارباب و اجبار برای پیوستن به فاطمیون موثرتر و راحت تر بوده است. به عنوان نمونه وب سایت «حریم حرم» در ایران که به طور ویژه اخبار و گزارش های مربوط به «مدافعان حرم» را پوشش می دهد در گزارشی که مربوط به یک کودک سرباز ۱۵ ساله عضو فاطمیون با نام «محمد بخشی» است به صراحت تایید می کند فرماندهان از سن کم وی اطلاع داشته و در حین حال او را به عنوان سرباز بکار گرفته اند. این کودک سرباز در جنگ سوریه کشته می شود.^{۳۳ ۳۴}

نهادهای فرماندهان درگیر در جذب

سازماندهی نیروهای فاطمیون پس از جذب در داخل ایران و آماده سازی آنها برای جنگ و آموزش نظامی توسط گردانهای امام حسین سپاه صورت گرفته است.^{۳۵} گردانهای امام حسین سپاه زیر مجموعه و تحت فرماندهی لشکر/تیپ نیروی زمینی سپاههای استانی هستند و فرماندهان هر لشکر/تیپ نیروی زمینی استان، فرماندهان گردانهای امام حسین را تعیین می کنند. در نتیجه مسئول ارشد در برابر عملکرد گردانهای امام حسین فرمانده لشکر/تیپ نیروی زمینی سپاه پاسداران استان است.^{۳۶}

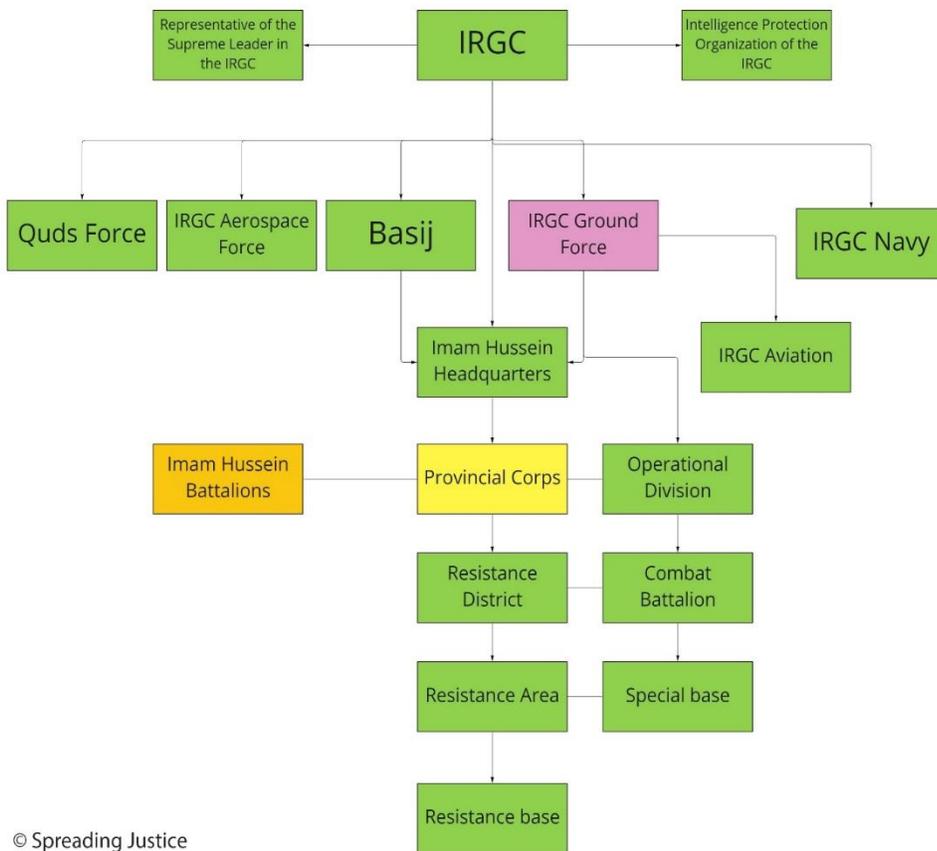
تیپ نیروی زمینی استان خود زیر مجموعه سپاه استانی است که فرمانده ارشد آن فرمانده سپاه استان است. فرمانده کل

³³ <https://harimeharam.ir/news/43774?n=%DA%A9%D9%85-%D8%B3%D9%86-%D9%88-%D8%B3%D8%A7%D9%84-%D8%A7%D9%85%D8%A7-%D9%85%D8%B1%D8%AF-%D8%B4%D9%87%D8%A7%D8%AF%D8%AA>

³⁴ <https://harimeharam.ir/shahid/376?n=%D8%B4%D9%87%DB%8C%D8%AF-%D9%85%D8%AD%D9%85%D8%AF-%D8%A8%D8%AE%D8%B4%DB%8C>

³⁵ <https://modafeon.blog.ir/page/sabt-name-modafean-haram>

³⁶ <http://www.military.ir/forums/topic/29273-%25d8%25a8%25d8%25b1%25d8%25b1%25d8%25b3%25db%258c-%25d9%2588-%25d8%25aa%25d8%25ad%25d9%2584%25db%258c%25d9%2584-%25da%25af%25d8%25b1%25d8%25af%25d8%25a7%25d9%2586-%25d8%25a7%25d9%2585%25d8%25a7%25d9%2585-%25d8%25ad%25d8%25b3%25db%258c%25d9%2586%25d8%25b9/>

© Spreading Justice

رسم توضیحی از زنجیره فرمان با تاکید بر موقعیت گردان های امام حسین

ناحیه‌ای دارد که فرمانده آن سپاه ناحیه‌ای فرمانده بسیج آن شهر نیز محسوب می‌شود. ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱

در نتیجه به عنوان نمونه در استان اصفهان فرمانده ارشد در برابر عملکرد گردان‌های امام حسین در سربازگیری و آموزش

نیروی زمینی سپاه پاسداران
ارشدترین مسئول در برابر
عملکرد لشکر/تیپ‌های
نیروی زمینی استانی است.

از سوی دیگر از زمان تغییر
ساختار درونی سپاه در سال
۱۳۸۸ نیروی مقاومت بسیج و
سپاه‌های استانی در یکدیگر
ادغام شده و فرمانده بسیج
هر استان همان فرمانده سپاه
استان است. هر شهر نیز با
توجه به وسعت خود یک سپاه

³⁷ <https://www.yjc.news/fa/news/7547222/%D8%AA%D9%88%D8%B2%DB%8C%D8%B9-%DB%B2%DB%B5%DB%B0-%D8%A8%D8%B3%D8%AA%D9%87-%D9%85%D8%B9%DB%8C%D8%B4%D8%AA%DB%8C-%D8%A8%D9%87-%D9%87%D9%85%D8%AA-%D8%AD%D8%B3%DB%8C%D9%86-%D8%B9-%D8%AF%D8%B1-%D8%AF%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D9%85%D8%A7%D9%85-%D8%AD%D8%B3%DB%8C%D9%86-%D8%B9-%D8%AF%D8%B1-%D8%AA%D8%A7%DB%8C%D8%A8%D8%A7%D8%AF>

³⁸ <https://www.tasnimnews.com/fa/news/1399/07/30/2373863/%DB%8C%DA%AF%D8%A7%D9%86-%D9%85%D8%B1%D8%AF%D9%85-%D9%86%D9%87%D8%A7%D8%AF-%DA%AF%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D9%85%D8%A7%D9%85-%D8%AD%D8%B3%DB%8C%D9%86-%D8%B9-%D8%AF%D8%B1-%D8%AA%D8%AA%D8%A7%D8%AD-%D8%B4%D8%AF-%D9%81%DB%8C%D9%84%D9%85>

³⁹ <https://www.irna.ir/news/82701756/%D9%81%D8%B1%D9%85%D8%A7%D9%86%D8%AF%D9%87-%D9%84%D8%B4%D9%83%D8%B1%14%D8%A7%D9%85%D8%A7%D9%85-%D8%AD%D8%B3%D9%8A%D9%86-%D8%B9-%D8%A8%D8%B3%D9%8A%D8%AC%D9%8A%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D9%87%D8%B1-%D8%B4%D8%B1%D8%A7%D9%8A%D8%B7%D9%8A-%D8%A2%D9%85%D8%A7%D8%AF%D9%87-%D9%85%D9%82%D8%A7%D8%A8%D9%84%D9%87>

⁴⁰ <https://s-moshaver.com/view/9000/%D9%85%D8%AA%D9%81%D8%B1%D9%82%D9%87/%D8%B4%D8%B1%D8%A7%DB%8C%D8%B7+%D9%88%D8%B1%D9%88%D8%AF+%D8%A8%D9%87+%DA%AF%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D9%86+%D8%A7%D9%85%D8%A7%D9%85+%D8%AD%D8%B3%DB%8C%D9%86>

⁴¹ <https://iranwire.com/fa/features/29123>

کودک سربازان فاطمیون، فرمانده لشکر ۱۴ امام حسین نیروی زمینی استان است و سپس فرمانده سپاه صاحب الزمان استان اصفهان.

این پژوهش با تمرکز بر مقامات سپاه پاسداران در شش استان کلیدی اصفهان، خراسان رضوی، قم، البرز، تهران و فارس که بکارگیری کودک سربازان برای حضور در فاطمیون در آنها احراز شده است اقدام به شناسایی مقامات مسئول در برابر بکارگیری کودک سربازان در لشکر فاطمیون کرده است. اسامی احراز شده مقامات سپاه پاسداران این استانها به این شرح است:

فرماندهان مسئول در استان اصفهان در فاصله زمانی ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۷

- اصغر عرب پور فرمانده لشکر ۱۴ امام حسین نیروی زمینی استان اصفهان
- غلامرضا سلیمانی فارسانی فرمانده سپاه صاحب الزمان استان اصفهان

گردان های امام حسین بسیج اصفهان از لشکر ۱۴ امام حسین اصفهان

- سروان روح الله عشوری فرمانده گردان ۱۰۱ امام حسین (از بهمن ۱۳۹۷)
- سروان پاسدار احمد توسلی جانشین فرمانده گردان ۱۰۲ امام حسین (تا آذر ۱۳۹۷)
- سروان رحیم اکبری فرمانده گردان ۱۲۳ امام حسین - شهر تیران اصفهان (مرداد ۱۳۹۸)
- سروان پاسدار مصطفی روحانی، فرمانده گردان ۱۰۳ امام حسین (شهریور ۱۳۹۸)
- سرهنگ خسروی فرمانده گردان ۱۰۶ امام حسین (اسفند ۱۳۹۷)
- سرگرد محمد جوکار فرمانده گردان ۱۰۵ امام حسین (مهر ۱۳۹۷)
- گردان ۱۰۹ امام حسین (ع) شهرستان مبارکه (۱۳۹۷)

فرماندهان مسئول در استان خراسان رضوی در فاصله زمانی ۱۳۹۳ تا پاییز ۱۳۹۷

- مجتبی غفورپور فرمانده لشکر ۵ نصر نیروی زمینی استان خراسان رضوی

- احمد شفاهی فرمانده لشکر ۵ نصر نیروی زمینی استان خراسان رضوی
- غلامرضا احمدی فرمانده سپاه امام رضا استان خراسان رضوی
- یعقوبعلی نظری فرمانده سپاه امام رضا استان خراسان رضوی
- سرگرد علی اکبر طهرانی فرمانده گردان امام حسین (ع) سپاه پاسداران در تایباد (آبان ۱۳۹۹)
- کاظم نجاتی فرمانده گردان امام حسین کاشمر (مهر ۱۳۹۶)
- حوزه رزمی گردان دوم امام حسین - مشهد، بهمن، بلوار ۲۲ بهمن، خ بیست و دو بهمن چهارم

فرماندهان مسئول در استان قم در فاصله زمانی ۱۳۹۳ تا پایان ۱۳۹۷

- سید علی سیدی فرمانده لشکر ۱۷ علی ابن ابیطالب نیروی زمینی استان قم
- اسدالله گنجعلی فرمانده لشکر ۱۷ علی ابن ابیطالب نیروی زمینی استان قم
- مهدی مهدوی نژاد فرمانده سپاه علی ابن ابیطالب استان قم
- غلامرضا احمدی فرمانده سپاه علی ابن ابیطالب استان قم

فرماندهان مسئول در استان البرز در فاصله زمانی ۱۳۹۳ تا پایان ۱۳۹۵

- حسین الماسی فرمانده لشکر ۲۳ خاتم الانبیاء نیروی زمینی سپاه
- علی استاد حسینی فرمانده سپاه امام حسن مجتبی استان البرز
- سید مجتبی ضامنی فرمانده گردان امام حسین شهرستان قرچک (از مرداد ۱۳۹۴)
- ستوان مهدی مرادی فرمانده گردان امام حسین ناحیه روح الله شهرری (از خرداد ۱۳۹۵)
- گردان امام حسین علیه السلام محمدشهر - محمدشهر، جاده ماهدشت، خ ابن سینا، خ بنگشه
- مهدی رسولی (قبل از عبدالله دانشمند) فرمانده گردان امام حسین (ع) مهرشهر

فرماندهان مسئول در استان تهران در فاصله زمانی ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷

- محمدعلی الله دادی فرمانده لشکر ۲۷ محمد رسول الله نیروی زمینی شهر تهران
- حسین اسداللهی (در قید حیات نیست) فرمانده لشکر ۲۷ محمد رسول الله نیروی زمینی شهر تهران
- علی نصیری فرمانده سپاه سیدالشهداء استان تهران
- محسن کاظمینی فرمانده سپاه محمد رسول الله شهر تهران

گردان های امام حسین تهران همراه با جزئیات

- جواد ذوالفقاری فرمانده گردان امام حسین شهرستان ورامین (تا ۱۱ مرداد ۱۳۹۹)
- گردان امام حسین (ع) در فاز ۵ مسکن مهر پردیس معروف به گردان شهید مرتضی ابراهیمی
- گردان ۱۱۶ امام حسین (علیه السلام) - تهران، نازی آباد، خ شهید رجایی
- گردان ۱۱۶ خیبر امام حسین - تهران، خزانه، خ بیست متری بهار، خ لاله، پ ۶
- گردان مردم پایه ۱۱۷ امام حسین - حبیب بن مظاهر- تهران، شاندیز، خ سجاد جنوبی، خ اسلامی
- گردان ۱۱۴ امام حسین - تهران، شکوفه، خ شکوفه بین نورصالحی و منزه، بوستان شکوفه
- گردان امام حسین - تهران، نجات الاهی، خ طالقانی، خ صف شکن، خ بیمه، پ ۴
- ستاد فرماندهی گردان امام حسین ع ۱۱۵ مالک اشتر - تهران، مسعودیه، بزرگراه امام رضا، کنارگذر امام رضا، خ یکم، پ ۱۹۷، ۱۸۸
- گردان امام حسین ۱۰۷ خندق- تهران، خواجه نظام الملک، خ اجاره دار، خ تیموری، پ ۶۹
- پایگاه ویژه گردان امام حسین ع - تهران، وحیدیه، خ وحیدیه، خ قوامی، خ ارمغانی، پ ۵۹
- گردان ۱۱۸ امام حسین - شهر تهران محله شادآباد بلوار مهتدی خیابان الزهرا

فرماندهان مسئول در استان فارس

- اسکندر دانشمندی فرمانده لشکر ۱۹ فجر نیروی زمینی استان فارس
- غلامحسین غیب پرور فرمانده سپاه فجر استان فارس

نهادهای تئوری ساز برای جذب

علاوه بر سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و زیر مجموعه های آن به ویژه سپاه قدس نهاد دیگری نیز در جذب اتباع افغانستانی در لشکر فاطمیون مشارکت مستقیم داشته است. نقش این نهاد اما بیشتر تئوریزه کردن لزوم حضور اتباع افغانستان به ویژه شیعیان در فاطمیون و جنگ سوریه از منظر دینی و مذهبی بوده است. نام این نهاد «جامعه المصطفی العالمیه» نام دارد و مرکز آن در شهر قم است. جامعه المصطفی در واقع یک حوزه علمیه و دانشگاه دینی است که علاوه بر ایران در دیگر کشورها نیز شعبه دارد و وظیفه اصلی آن جذب، آموزش و حمایت از طلاب شیعه در سراسر جهان تحت نظر نظام جمهوری اسلامی و به ویژه رهبر جمهوری اسلامی است. مدیر این نهاد به طور مستقیم توسط رهبر جمهوری اسلامی منصوب می شود تا سال ۱۳۹۷ مدیریت آن با علیرضا اعرافی بود و پس از او علی عباسی به مدیریت جامعه المصطفی منصوب شد.^{۴۲}

۴۳

شواهد نشان می دهند شمار قابل توجهی از اعضای فاطمیون یا پیش از پیوستن به این لشکر در جامعه المصطفی تحصیل کرده اند یا در هنگام تحصیل در جامعه المصطفی به عضویت فاطمیون درآمده اند. به عنوان نمونه رضا بخشی جانشین فرمانده لشکر فاطمیون دانشجوی برتر و نخبه جامعه المصطفی بوده است. او اسفند ۱۳۹۵ در جریان نبرد در تلقرین سوریه کشته شد. سید رحمت الله موسوی مدیر مرکز آموزش بصیرت فاطمیون نیز که آذر ماه ۱۳۹۸ در سوریه کشته شد از طلاب حوزه جامعه المصطفی بوده است. سید زهیر مجاهد مسئول فرهنگی فعلی لشکر فاطمیون نیز از طلاب جامعه

⁴² <https://tolonews.com/fa/opinion-169821>

⁴³ <https://www.radiofarda.com/a/Al-Mustafa-International-University-and-Iran-revolution-ideology/30477508.html>

سواش پرغم روزنامه نگار و پژوهشگر ایرانی - ترک ساکن استانبول نیز با اشاره به نقش جامعه المصطفی در ترغیب و تشویق افغانستانی ها برای پیوستن به فاطمیون در گفتگو با دادگستر گفته است: «نهادهایی به عناوین فرهنگی، علمی، مذهبی و غیره هم وجود دارند که وابسته به سپاه پاسداران و نهادهای اطلاعاتی-امنیتی ایران هستند و مسئولیت جذب کودکان و جوانان افغانستانی را بر عهده دارند.» به گفته این پژوهشگر «یکی از بزرگترین و قدرتمندترین این نهادها جامعه المصطفی است که هزاران طلبه دانش آموز و دانشجوی افغان تحت پوشش این نهاد آموزش گرفته و سپس برای جنگ نیابتی جذب تیپ فاطمیون می‌شوند.»

علیرضا اعرافی مدیر وقت جامعه المصطفی در مرداد ۱۳۹۶ خود حضور طلاب این مرکز در لشکر فاطمیون را تایید کرده بود. او گفته بود: «تعداد زیادی از رزمندگان لشکر فاطمیون و زینیون از فارغ التحصیلان ما هستند که به صورت خودجوش و بدون اینکه ما دخالتی بکنیم به این لشکرها پیوسته اند تعداد کثیری از آنها شهید و جانباز شده و تعداد زیادی هم، اکنون در صحنه نبرد هستند.»^{۴۸}

مشارکت جامعه المصطفی در جذب نیرو برای لشکر فاطمیون توسط یکی از طلاب سابق این مرکز که به دلایل امنیتی نام او نزد دادگستر محفوظ است نیز مورد تایید قرار گرفته است. این طلبه سابق جامعه المصطفی در گفتگو با دادگستر درباره چگونگی عملکرد جامعه المصطفی و روحانیون وابسته به آن در جذب و تشویق جوانان افغانستانی برای پیوستن به فاطمیون

44 <https://www.iribnews.ir/fa/news/3419670/%D8%B2%D9%86%D8%AF%DA%AF%DB%8C%D9%86%D8%A7%D9%85%D9%87-%D9%88-%D8%AD%DA%A9%D8%A7%DB%8C%D8%AA%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%B4%D9%86%DB%8C%D8%AF%D9%86%DB%8C-%D8%A7%D8%B2-%D8%B4%D9%87%D8%AF%D8%A7%DB%8C-%D9%84%D8%B4%DA%A9%D8%B1-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%DA%A9%D8%AA%D8%A7%D8%A8%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D9%85%D9%82%D8%A7%D9%88%D9%85%D8%AA>

45 <https://dolatabahar.ir/news/15376/%D9%85%D8%B3%D8%A6%D9%88%D9%84-%D9%81%D8%B1%D9%87%D9%86%DA%AF%DB%8C-%D9%84%D8%B4%DA%A9%D8%B1-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86-%D8%AA%D8%B7%D9%87%DB%8C%D8%B1-%D8%B7%D8%A7%D9%84%D8%A8%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B4%D8%AA%D8%A8%D8%A7%D9%87-%D8%A7%D8%B3%D8%AA%D8%B1%D8%A7%D8%AA>

46 <https://www.tasnimnews.com/fa/news/1398/11/01/2186600/%D9%85%D8%B3%D8%A6%D9%88%D9%84-%D9%87%DB%8C%D8%A6%D8%AA-%D8%B1%D8%B2%D9%85%D9%86%D8%AF%DA%AF%D8%A7%D9%86-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D8%B3%D9%88%D8%B1%DB%8C%D9%87-%DA%86%D9%87-%DA%A9%D8%B3%DB%8C-%D8%A8%D9%88%D8%AF-%D8%B9%DA%A9%D8%B3>

47 <https://www.mehrnews.com/news/5002731/%D9%85%D8%B1%D8%AF%D8%A7%D9%86%DB%8C-%D8%A8%DB%8C-%D8%A7%D8%AF%D8%B9%D8%A7-%D8%A7%D8%B2-%D8%AC%D9%86%D8%B3-%D9%85%D9%82%D8%A7%D9%88%D9%85%D8%AA-%D8%B4%D9%87%D8%AF%D8%A7%DB%8C%DB%8C-%DA%A9%D9%87-%D8%AF%D8%B1-%D8%BA%D8%B1%D8%A8%D8%AA-%D8%AA%D8%B4%DB%8C%DB%8C%D8%B9-%D8%B4%D8%AF%D9%86%D8%AF>

48 <https://www.598.ir/fa/news/427104/%D8%AC%D8%A7%D9%85%D8%B9%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%B5%D8%B7%D9%81%DB%8C-%D8%A7%D8%B2-%D9%84%D8%B4%DA%A9%D8%B1-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86-%D9%88-%D8%B2%DB%8C%D9%86%D8%A8%DB%8C%D9%88%D9%86-%D8%AA%D8%A7-%D9%85%D9%86%DA%86%D8%B3%D8%AA%D8%B1-%D9%88-%D9%85%D8%A7%D8%AF%D8%A7%DA%AF%D8%A7%D8%B3%DA%A9%D8%A7%D8%B1>

می گوید: «این روحانیون در ایام تبلیغی به حسینیه‌ها و مساجد افغانستانی‌ها در شهرهای مختلف خاصی که برای وابستگان به حکومت در شهرهای مختلف تاسیس شده می‌روند و با تحریک احساسات مخاطبان در مورد در خطر قرار گرفتن حرم حضرت زینب آن‌ها را به حضور در جنگ سوریه و با هدف دفاع از حرم ترغیب می‌کنند.»

وزارت خزانه داری آمریکا آذر ماه ۱۳۹۹ جامعه المصطفی را به دلیل همکاری با سپاه قدس در جذب و استخدام اتباع افغانستانی در لشکر فاطمیون تحت تحریم قرار داد. به گفته وزارت خزانه داری آمریکا دفاتر جامعه المصطفی در سراسر جهان و از جمله دانشگاه این نهاد در افغانستان در زمینه جذب نیروهای شبه نظامی برای جنگ در سوریه مشارکت داشته اند. ۵۰۴۹

همچنین در برخی استانداری‌ها در ایران نیز دفاتری با عنوان طرح «ساماندهی قدر» تاسیس شده بود که هدف از آنها ثبت نام و جذب اتباع افغانستانی برای عضویت در لشکر فاطمیون بوده است. بنا بر این گزارش مراکز دیگری نیز در این زمینه فعال بوده اند: برخی از این مراکز عبارتند از دفتر سپاه در ایستگاه متروی مرقد خمینی، اداره اتباع خارجی در استانداری تهران، دفتر جذب شهرری، دفتر جذب شهرستان پیشوا در حومه تهران، دفتر مشهد، دفتر شیراز، دفتر قم، دفتر ساوه، دفتر دلیجان، دفتر کرمان، دفتر تربت‌جام.^{۸۲}

⁴⁹ <https://www.radiofarda.com/a/us-to-sanction-religious-org-under-khamenei/30990373.html>

⁵⁰ <https://www.bbc.com/persian/afghanistan-55247469>

مشوق های ارائه شده

شواهد نشان می دهند سپاه پاسداران جمهوری اسلامی برای ترغیب، تشویق و وادار کردن اتباع افغانستانی برای پیوستن به فاطمیون و شرکت در جنگ سوریه از انواع و اقسام روش ها استفاده کرده است. این روش ها شامل تبلیغ و برانگیختن احساسات مذهبی، وعده ها و مشوق های مالی و همچنین ارعاب، تهدید و اجبار بوده است.^{۵۴ ۵۳ ۵۲ ۵۱ ۴}

به عنوان نمونه گزارش ها نشان می دهند برانگیختن احساسات مذهبی شیعیان هزاره در افغانستان از جمله راه هایی بوده که سپاه پاسداران برای تبلیغ لشکر فاطمیون از آن بهره جسته است.

سپاه پاسداران همچنین از مشوق هایی از جمله وعده دستمزد بالا، اجازه اقامت دائم در ایران، امکان دریافت اسناد هویتی ایران مانند کارت اقامت، مجوز کار در ایران و مجوز اقامت خانواده در ایران استفاده کرده اند. به عنوان نمونه به شهادت برخی اعضای سابق فاطمیون در حالی که درآمد این افراد در ایران از راه کارگری و پیش از پیوستن به فاطمیون ماهانه تنها ۱۵۰ دلار بوده سپاه پاسداران به آنها برای جنگیدن در سوریه ماهانه مبلغی بین ۷۰۰ تا ۹۰۰ دلار پرداخت می کرده است.^۳ به گفته برخی از اعضای سابق فاطمیون تبلیغات مذهبی و وعده ها و مشوق های مالی در غالب موارد سبب ترغیب نوجوانان و جوانان افغانستانی به پیوستن به لشکر فاطمیون می شده به طوری که بسیاری از آنها برای فرار از وضعیت بد اقتصادی و فقر در افغانستان یا ایران به ناچار حاضر به پیوستن به فاطمیون می شدند.^{۳۰}

دریافت مدارک هویتی ایران از جمله شناسنامه ایرانی یا مجوز اقامت دائم یا بلند مدت در ایران و همچنین مجوز کار در ایران از دیگر مشوق هایی بوده که سپاه پاسداران از آنها برای جذب اتباع افغانستانی در فاطمیون استفاده می کرده است. در این زمینه برخی از اعضای سابق فاطمیون شهادت داده اند که سپاه پاسداران به آنها وعده داده در صورت بازگشت از جنگ شناسنامه ایرانی به آنها داده خواهد شد. فرد دیگری نیز شهادت داده پیوستنش به فاطمیون نتیجه وعده ای بوده که یک استخدام کننده به او در مورد تمدید مجوز اقامتش در ایران در ازای عضویت در فاطمیون و جنگ در سوریه به او داده

⁵¹ <https://8am.af/afghan-refugees-in-syria-war-iran/>

⁵² https://afghanistan.asia-news.com/prs/articles/cnmi_st/features/2018/01/18/feature-02

⁵³ <https://www.radiozamaneh.com/447880/>

⁵⁴ <https://www.radiofarda.com/a/afghans-recruited-to-fight-in-syrian-war-struggle-back-home/29856492.html>

است. به گفته این عضو سابق فاطمیون وی هنگامی که برای تمدید مجوز اقامتش به دفتر امور اتباع و مهاجرین خارجی مراجعه کرده با این پیشنهاد روبرو شده است.^{۵۳}

در عین حال اما در بسیاری از موارد نیز هیچ مشوقی وجود نداشته و مهاجران افغانستانی از سوی ماموران امنیتی ترغیب به عضویت در فاطمیون و حضور در جنگ سوریه شدند. به شهادت یک عضو سابق فاطمیون وی پس از آنکه به دلیل نداشتن مجوز اقامت در ایران توسط نیروهای امنیتی بازداشت شده و به اردوگاه پناهندگان منتقل می شود در آنجا از سوی ماموران به وی اعلام می شود که او تنها دو راه دارد؛ یکی اینکه به افغانستان بازگردد و دیگر اینکه به عضویت فاطمیون در آید و به جنگ در سوریه برود. به گفته این عضو سابق فاطمیون او از روی ناچاری و فقر مجبور می شود پیشنهاد دوم را بپذیرد و به سوریه برود.^{۵۱}

ذکر چند نمونه

یکی از اعضای سابق فاطمیون در گفتگو با روزنامه ۸ صبح کابل اینگونه شهادت داده که پس از آنکه در ۱۷ سالگی به دلیل مشکلات مالی به صورت قاچاق به ایران سفر می کند تا در آنجا کاری پیدا کند توسط ماموران امنیتی بازداشت شده و به اردوگاه پناهندگان منتقل می شود. به گفته او ماموران امنیتی در ایران به او اعلام می کنند که فقط دو راه دارد: یکی اینکه «رد مرز» شود و به افغانستان دیپورت شود و دیگری اینکه به لشکر فاطمیون بپیوندد و به سوریه برود. به شهادت این عضو سابق فاطمیون او برای جلوگیری از بازگشت به افغانستان و برای فرار از فقر و نداری چاره ای جز موافقت با حضور در جنگ سوریه ای ندارد و در نهایت به فاطمیون می پیوندد.^{۵۱}

در نمونه دیگری نیز که توسط سازمان دیده بان حقوق بشر تایید شده یکی از دو نوجوان ۱۷ ساله افغانستانی که باهم نسبت فامیلی داشته‌اند پس از بازداشت از سوی نیروهای امنیتی در ایران مجبور به پیوستن به فاطمیون و گذراندن دوره‌های آموزش نظامی و سپس اعزام به سوریه شده است. به گفته این نوجوان، افسران نظامی در ایران پسر عمویش را که از نظر بدنی آماده جنگیدن نبوده به افغانستان بازگردانده و خود او را به همراه ۲۰ مرد دیگر برای گذراندن آموزش نظامی به

پادگانی در ورامین (جنوب تهران) منتقل می‌کنند. به شهادت او ماموران نظامی ایرانی به آنها گفته‌اند «شما در سوریه خواهید جنگید و شهید خواهید شد و این چیز خوبی است.» به گفته این عضو سابق فاطمیون پس از ۲۱ روز آموزش آنها به فرودگاه منتقل شده و به دمشق فرستاده می‌شوند. او همچنین شهادت داده پس از سه ماه حضور در سوریه اگر چه وعده داده شده به وی در ابتدا ماهانه ۳ میلیون تومان بود اما او در مجموع تنها ۵ میلیون تومان دریافت می‌کند.^{۵۵}

یک کودک ۱۴ ساله افغانستانی در گفتگو با سازمان دیده بان حقوق بشر نیز شهادت داده است که او توسط ماموران نظامی جمهوری اسلامی در مرز ایران با ترکیه بازداشت و به همراه ۱۵۰ افغانستانی دیگر به داخل ایران منتقل می‌شوند. به گفته این کودک سرباز، ماموران نظامی به آنها پیشنهاد می‌دهند یا برای جنگ در سوریه داوطلب شده و عضو فاطمیون شوند و یا به افغانستان بازگردانده خواهند شد. آنطور که این کودک ۱۴ ساله شهادت داده هیچ یک از ۱۵۰ نفر از بازداشت شدگان نمی‌پذیرند که به فاطمیون بپیوندند و در نتیجه همه آنها به افغانستان بازگردانده می‌شوند.^{۵۵}

در نمونه‌ای دیگر مقامات سپاه پاسداران با آگاهی از سن یک کودک سرباز ۱۵ ساله او را به استخدام فاطمیون درآورده و مجوز حضور وی در خط مقدم جنگ را صادر می‌کنند. بنا بر روایتی که وب سایت حریم (از سایت‌های داخل ایران فعال در زمینه معرفی مدافعان حرم) از این کودک سرباز ۱۵ ساله عضو فاطمیون منتشر کرده او در هنگام کشته شدن در حلب نزدیک به ۱۵ سال سن داشته است. این روایت تایید می‌کند که این کودک سرباز در ابتدا به دلیل سن کم تنها در آشپزخانه لشکر فاطمیون فعالیت داشته اما او ناگهان خود را خط مقدم می‌رساند و فرماندهان هم علیرغم خبردار شدن اما او را به عقب باز نمی‌گردانند. بر اساس روایت این وب سایت متعلق به سپاه پاسداران او سپس داوطلب می‌شود که به همراه ۵ نفر دیگر به محاصره داعش حمله کند و فرمانده وی نیز به دلیل اصرار زیاد او می‌پذیرد. این کودک سرباز ۱۵ ساله در این عملیات کشته می‌شود.^{۳۳}

عضو سابق دیگری از فاطمیون در گفتگو با رادیو زمانه تایید کرده است که او نیز از روی ناچاری به فاطمیون پیوسته است. او که دو سال به عنوان جنگجوی عضو فاطمیون در سوریه حضور داشته و در ۱۵ عملیات این لشکر علیه داعش شرکت کرده

⁵⁵ <https://www.hrw.org/fa/news/2016/01/29/285569>

شهادت داده که پس از سفر به ایران به دلیل فقر و برای پیدا کردن شغل تبلیغات و وعده‌های مالی سپاه پاسداران درباره فاطمیون، نظر او را جلب کرده است. به گفته این عضو سابق فاطمیون به او و دیگر هم‌زمانش در فاطمیون وعده داده بودند در صورت بازگشت زنده از جنگ سوریه به آنها شناسنامه ایرانی اعطا خواهد شد. به شهادت این شهروند افغانستانی او اما در جنگ مجروح می‌شود و زمانی که برای دریافت کمک‌های مالی و حمایت به سپاه پاسداران مراجعه می‌کند با پاسخ منفی روبرو می‌شود و در نهایت با مجروحیت باقی مانده از جنگ به افغانستان باز می‌گردد.^{۵۳}

قبرهای یافت شده و اسامی کودک سربازان

دادگستر با انجام بررسی های میدانی موفق به احراز هویت ۱۶ کشته شده جنگ سوریه از لشکر فاطمیون که در زمان مرگ کمتر از ۱۸ سال سن داشتند شده است، علاوه بر ۱۶ مورد اشاره شده، از ۴ مورد دیگر که توسط سازمان دیده بان حقوق بشر مستندسازی شده است^{۳۱} نیز در این گزارش استفاده شده است. اسامی کسانی که قطعا در زمان مرگ کمتر از ۱۸ سال سن داشته اند در ذیل می آید.

نسخه کامل تر اسامی از جمله افرادی که ظن در مورد وضعیت سنی آنان در زمان حضور به عنوان کودک-سرباز وجود دارد نیز در ضمیمه این گزارش ارائه شده است.

۱. امین حسینی - سن در زمان مرگ: ۱۴ سال - مدفون در گلستان شهدای

اصفهان (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط دادگستر)

۲. محمد بخشی - سن در زمان مرگ: ۱۵ سال و ۴ ماه - مدفون در بهشت
معصومه قم (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط دادگستر)

۳. مهدی احمدی - سن در زمان مرگ: ۱۶ سال و ۱۰ ماه - مدفون در بهشت
زهرا تهران (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط دادگستر)

۴. سید مصطفی حسینی - سن در زمان مرگ: ۱۶ سال و ۶ ماه - مدفون در
گلستان شهدای اصفهان (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط
دادگستر)

۵. مرتضی رجبی - سن در زمان مرگ: ۱۷ سال - مدفون در بهشت رضا مشهد
(مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط دادگستر)

۶. محمد حسین اکبری - سن در زمان مرگ: ۱۷ سال و ۱ ماه - مدفون در
بهشت زهرا تهران (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط دادگستر)

۷. وجاهت علی - سن در زمان مرگ: ۱۷ سال و ۱ ماه - مدفون در بهشت
معصومه قم (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط دادگستر)

۸. جاوید حسین - سن در زمان مرگ: ۱۷ سال و ۱۰ ماه - مدفون در بهشت

معصومه قم (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط دادگستر)

۹. یارمحمد امیری - سن در زمان مرگ: ۱۷ سال و ۲ ماه - مدفون در بهشت

زهرا تهران (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط دادگستر)

۱۰. محمدآصف یوسفی - سن در زمان مرگ: ۱۷ سال و ۲ ماه - مدفون در

امامزاده رضاحسین ورامین (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط

دادگستر)

۱۱. علیرضا رحیمی - سن در زمان مرگ: ۱۷ سال و ۴ ماه - مدفون در بهشت

زهرا تهران (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط دادگستر)

۱۲. جواد غلامی - سن در زمان مرگ: ۱۷ سال و ۵ ماه - مدفون در بهشت رضا

مشهد (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط دادگستر)

۱۳. نوید حسین - سن در زمان مرگ: ۱۷ سال و ۵ ماه - مدفون در بهشت

معصومه قم (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط دادگستر)

۱۴. سید احمد ترابی - سن در زمان مرگ: ۱۷ سال و ۷ ماه - مدفون در گلستان

شهدای اصفهان (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط دادگستر)

۱۵. رمضان میرزایی - سن در زمان مرگ: ۱۷ سال و ۷ ماه - مدفون در بهشت

زهرا تهران (مستند شده بواسطه بررسی میدانی توسط دادگستر)

۱۶. سید علی اصغر حسینی - سن در زمان مرگ: ۱۷ سال - مدفون در بهشت

زهرا تهران (مستند شده توسط سازمان دیده بان حقوق بشر)

۱۷. نورمحمد داوودی - سن در زمان مرگ: ۱۵ سال - مدفون در گورستان

پاکدشت استان تهران (مستند شده توسط سازمان دیده بان حقوق بشر)

۱۸. خداداد نجفی - سن در زمان مرگ: ۱۶ سال - مدفون در ساوجبلاغ در

استان البرز (مستند شده توسط سازمان دیده بان حقوق بشر)

۱۹. ادريس بیاتی - سن در زمان مرگ: ۱۷ سال - مدفون در نجف آباد در

استان اصفهان (مستند شده توسط سازمان دیده بان حقوق بشر)

آموزش نیروها

شکی در این حقیقت وجود ندارد که اکثریت نیروهای افغانستانی عضو فاطمیون توسط سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در

ایران آموزش نظامی دیده و سپس برای شرکت در جنگ به سوریه اعزام شده اند ۶۲ ۶۱ ۶۰ ۵۹ ۵۸ ۵۷ ۵۶ ۵۵ ۵۴ ۵۳ ۵۲ ۲۸

این آموزش ها عمدتاً توسط یگان های امام حسین سپاه پاسداران و در پادگان ها و مراکز آموزش نظامی سپاه پاسداران ارائه شده اند. محمود چهارباغی از فرماندهان ارشد سپاه پاسداران در سوریه دی ماه ۱۳۹۹ با تایید صریح آموزش نیروهای فاطمیون توسط سپاه پاسداران در ایران گفته بود: «حاج قاسم این ایده [ایجاد فاطمیون] را خدمت حضرت آقا [علی خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی] مطرح کرد و با موافقت معظم له، این گروه ها شکل گرفتند. نیروهای متقاضی حضور در فاطمیون، زینیون و حیدریون در آن اوایل بحران سوریه به سختی خودشان را به ایران می رساندند تا آموزش ببینند و عازم سوریه شوند».^{۶۳}

شهادت های اعضای سابق فاطمیون نیز به صراحت نشان از این دارد که قریب به اتفاق نیروهای فاطمیون در پادگان های آموزشی سپاه پاسداران و توسط ماموران سپاه آموزش نظامی دریافت کرده اند. بر همین اساس گزارش های تایید شده توسط منابع متفاوت چهار مرکز آموزشی نظامی سپاه پاسداران را شناسایی کرده اند که شماری قابل توجهی از نیروهای

⁵⁶ https://www.bbc.com/persian/afghanistan/2016/01/160130_k05_hrw_report_about_afghan_send_to_syria

⁵⁷ <https://defapress.ir/fa/news/319302/%D8%AE%D9%88%D8%A7%D8%A8%DB%8C-%DA%A9%D9%87-%D8%A7%D8%B2-%DA%86%D9%88%D9%BE%D8%A7%D9%86-%D9%85%D8%AF%D8%A7%D9%81%D8%B9-%D8%AD%D8%B1%D9%85-%D8%B3%D8%A7%D8%AE%D8%AA-%D8%B1%D8%A7%D8%B2-%DA%A9%D8%B1%D8%A8%D9%84%D8%A7%DB%8C%DB%8C-%DA%A9%D9%87-%D8%A8%D9%87-%D8%B3%D9%88%D8%B1%DB%8C%D9%87-%D8%AE%D8%AA%D9%85-%D8%B4%D8%AF>

⁵⁸ <https://freebeacon.com/national-security/u-s-identifies-nine-training-camps-iran-afghans/>

⁵⁹ <https://www.ncr-iran.org/en/news/terrorism-a-fundamentalism/iran-regime-airs-propaganda-clip-to-recruit-afghans-to-fight-in-syria/>

⁶⁰ <https://www.ncr.us.org/iran-revealing-command-hq-terrorist-training-centers-foreign-mercenaries-irgcs-qods-force.html>

⁶¹ <https://fa.iranfreedom.org/%D8%A7%D8%B9%D8%B2%D8%A7%D9%85-%D8%B4%D9%87%D8%B1%D9%88%D9%86%D8%AF%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D9%81%D8%BA%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%87-%D8%B3%D9%88%D8%B1%DB%8C%D9%87-%D8%AA%D9%88%D8%B3%D8%B7-%D8%B3%D9%BE%D8%A7/>

⁶² <https://article.mojahedin.org/i/news/193756>

⁶³ <https://www.alef.ir/news/3991013074.html>

فاطمیون در آنها آموزش نظامی دیده اند. ارائه آموزش نظامی به نیروهای فاطمیون در این چهار مرکز آموزشی سپاه پاسداران توسط اعضای سابق فاطمیون نیز مورد تایید قرار گرفته است. ۶۲ ۶۱ ۶۰ ۵۹ ۵۸ ۵۶ ۵۵ ۵۴ ۵۳

پادگان شهید پازوکی سپاه پاسداران

این پادگان آموزشی سپاه پاسداران در جنوب استان تهران در جلیل آباد شهرستان پیشوا در ورامین واقع شده و تحت

رسم توضیحی 2/لوکیشن پادگان آموزشی پازوکی

فرماندهی لشکر ۲۷ محمد رسول الله سپاه محمد رسول الله تهران بزرگ اداره می شود. علاوه بر گزارش منابع مختلف در مورد آموزش نیروهای فاطمیون در پادگان شهید پازوکی، شهادت های اعضای سابق فاطمیون نیز این مساله را تایید می کند. ۵۷ ۵۶

به عنوان نمونه دستکم ۷ عضو سابق فاطمیون در گفتگو با

سازمان دیده بان حقوق بشر شهادت داده اند که در پادگان شهید پازوکی آموزش دیده اند. ۵۵

در نمونه ای دیگر خبرگزاری دفاع مقدس از رسانه های داخلی در ایران وابسته به بنیاد حفظ آثار و ارزش های دفاع مقدس که خود از زیر مجموعه های ستاد کل نیروهای مسلح در ایران است، آبان ۱۳۹۷ در گفتگو با یک عضو فاطمیون به صراحت تایید کرده است که شماری از نیروهای فاطمیون در پادگان شهید پازوکی آموزش دیده اند. این رسانه به نقل از سید عالم اختری از اعضای مجروح شده فاطمیون می نویسد: «من در سال ۱۳۹۳ در گروه ۳۰ به منطقه [سوریه] اعزام شدم. آن موقع جنگ خیلی شدید بود و من در گروه حفاظت مشغول به کار شدم. قبل از جنگ در پادگان شهید پازوکی تهران ظرف مدت ۲۵ روز همه را با قوانین و نوع جنگ آشنا می کنند و جنگ را به همه آموزش می دهند، من هم آنجا آموزش دیدم و به جبهه اعزام شدم». ۵۷

فرماندهان مسئول پادگان شهید پازوکی

- محسن کاظمینی فرمانده وقت سپاه محمد رسول الله تهران
- محمدعلی الله دادی فرمانده وقت لشکر ۲۷ محمد رسول الله نیروی زمینی شهر تهران
- حسین اسداللهی (در قید حیات نیست) فرمانده وقت لشکر ۲۷ محمد رسول الله نیروی زمینی شهر تهران

پادگان شهید صدوقی یزد

پادگان شهید صدوقی در بلوار شهید جعفرزاده شهرستان یزد واقع شده و تحت فرماندهی سپاه الغدیر استان یزد اداره می شود. این پادگان آموزشی سپاه پاسداران از دیگر مراکزی است که منابع مختلف آموزش نیروهای فاطمیون در آن را تایید

رسم توضیحی 3D لوکشین پادگان آموزشی صدوقی یزد

و گزارش کرده اند. علاوه بر گزارش منابع مختلف در مورد آموزش نیروهای فاطمیون در پادگان شهید صدوقی یزد، شهادت های اعضای سابق فاطمیون نیز این مساله را تایید می کند. ۱۱ ۵۱ ۶۴ پادگان شهید صدوقی تنها مرکز آموزش نظامی سپاه پاسداران در یزد همین پادگان شهید صدوقی است. بنا بر شهادت دستکم دو عضو سابق فاطمیون آنها به همراه گروهی دیگر از شهروندان افغانستانی

در یک پادگان نظامی در شهرستان یزد آموزش دیده و سپس به سوریه اعزام شده اند. این عضو سابق فاطمیون اینگونه شهادت داده: «در شهر یزد ایران در یک پادگان نظامی برای یک ماه آموزش نظامی دیدیم، جایی که اگر یکبار داخل آن شدی دوباره برآمده نمی توانی چه پیر باشی و چه جوان، مگر این که بر اساس قوانین آنجا بابت بیرون شدن از پادگان پول پرداخت کنی». ^{۵۱} به گفته یک شاهد عینی دیگر وی به همراه ۱۶۰۰ نفر در پادگان نظامی در یزد آموزش دیده و سپس به دمشق فرستاده می شوند. ^{۱۱}

فرماندهان مسئول در پادگان شهید صدوقی یزد

- اکبر فتوحی فرمانده سپاه الغدیر استان یزد

- فتح الله جمیری فرمانده سپاه الغدیر یزد
- محمد حسین فیاض فرمانده تیپ ۱۸ الغدیر نیروی زمینی استان یزد
- رضا هدایتی فرمانده پادگان شهید صدوقی یزد^{۶۵}

مرکز آموزش تخصصی بسیج امام رضا مشهد

رسم توضیحی 4 لوکیشن مرکز آموزش تخصصی بسیج امام رضا مشهد

مرکز آموزشی تخصصی بسیج امام رضا مشهد در بلوار سپاه شهرک ابوذر در مشهد واقع است^{۶۶}. گزارش ها نشان می دهند این مرکز آموزش نظامی از دیگر مراکزی است که نیروهای عضو فاطمیون در آنها آموزش نظامی دیده اند. این مرکز تنها مرکز آموزش نظامی سپاه پاسداران در مشهد است. ۱۷ ۵۸ ۶۱ ۵۷ این مرکز تحت فرماندهی قرارگاه

انصار سپاه قدس در مشهد قرار دارد. قرارگاه انصار سپاه قدس در مشهد قرارگاه فرماندهی و ستاد اصلی شاخه سپاه قدس است که بر افغانستان و پاکستان تمرکز دارد. در عین حال از آنجا که مرکز آموزشی تخصصی بسیج امام رضا در مشهد توسط سپاه استانی امام رضا خراسان رضوی نیز مورد استفاده قرار می گیرد، فرماندهان سپاه استانی و لشکر نیروی زمینی نیز در برابر آن مسئولیت دارند.

⁶⁵ <http://www.tabnakmazandaran.ir/fa/news/574164/%D9%81%D8%B1%D9%85%D8%A7%D9%86%D8%AF%D9%87-%D9%BE%D8%A7%D8%AF%DA%AF%D8%A7%D9%86-%D8%A2%D9%85%D9%88%D8%B2%D8%B4%DB%8C-%D8%B4%D9%87%DB%8C%D8%AF-%D8%B5%D8%AF%D9%88%D9%82%DB%8C-%DB%8C%D8%B2%D8%AF-%D8%AA%D8%BA%DB%8C%DB%8C%D8%B1-%DA%A9%D8%B1%D8%AF-%D8%B9%DA%A9%D8%B3>

⁶⁶ <https://defapress.ir/fa/news/428411/%D8%A2%D9%85%D9%88%D8%B2%D8%B4%DA%AF%D8%A7%D9%87-%D8%A7%D9%85%D8%A7%D9%85-%D8%B1%D8%B6%D8%A7-%D8%B9-%D8%A2%D8%BA%D8%A7%D8%B2%DB%8C-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D9%BE%D8%A7%D8%B3%D8%AF%D8%A7%D8%B1%DB%8C-%D8%A7%D8%B2-%D8%A7%D8%B1%D8%B2%D8%B4%E2%80%8C%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%D9%86%D9%82%D9%84%D8%A7%D8%A8-%D8%A7%D8%B3%D9%84%D8%A7%D9%85%DB%8C>

فرماندهان مسئول در برابر مرکز آموزش تخصصی بسیج امام رضا

- اسماعیل قاآنی فرمانده سابق قرارگاه انصار سپاه قدس در مشهد
- سید حسن موسوی فرمانده قرارگاه انصار سپاه قدس در مشهد
- غلامرضا احمدی فرمانده سپاه امام رضا استان خراسان رضوی
- یعقوبعلی نظری فرمانده سپاه امام رضا استان خراسان رضوی
- مجتبی غفورپور فرمانده لشکر ۵ نصر نیروی زمینی استان خراسان رضوی
- احمد شغاهی فرمانده لشکر ۵ نصر نیروی زمینی استان خراسان رضوی

پادگان احمد ابن موسی استان فارس

پادگان احمد ابن موسی استان فارس واقع در کیلومتر ۱۷ بزرگراه شیراز - اصفهان از دیگر مراکزی است که بنا بر گزارش ها نیروهای عضو فاطمیون در آن آموزش نظامی دریافت کرده اند.^{۵۸ ۶۱ ۶۲} این پادگان اگرچه به طور تخصصی متعلق به نیروی دریایی سپاه پاسداران است اما از آنجا که تنها مرکز آموزش نظامی سپاه در استان فارس است اعضای سابق فاطمیون در این محل آموزش دیده اند.^{۵۵}

گزارش منتشر شده سازمان دیده بان حقوق بشر در بهمن ۱۳۹۴ نشان می دهد دستکم شماری از اعضای سابق فاطمیون

رسم توضیحی 5 لوکیشن پادگان احمد ابن موسی استان فارس

در گفتگو با این سازمان تایید کرده اند که در پادگانی در نزدیکی شیراز آموزش دیده اند. منابع مختلف نیز در گزارش های خود تایید کرده اند شماری از نیروهای فاطمیون در پادگانی در نزدیکی شیراز در استان فارس آموزش نظامی دیده اند.^{۵۸ ۶۱ ۶۲}

فرماندهان مسئول در پادگان احمد ابن موسی استان فارس

- غلامحسین غیب پرور فرمانده سپاه فجر استان فارس
- سید هاشم غیائی فرمانده سپاه فجر استان فارس
- اسکندر دانشمندی فرمانده لشکر ۱۹ فجر نیروی زمینی استان فارس

علاوه بر این چهار مرکز که وجود آنها توسط منابع متعدد تایید شده است. گزارشات دیگری وجود دارد که دست کم دو مرکز دیگر را فعال در زمینه آموزش نیروهای فاطمیون معرفی می کند.

محل اول مجتمعی به نام چمران است که گفته می شود در کنار پادگان پازوکی در شهرستان پیشوا ورامین واقع شده و محل آموزش نظامی شهروندان افغانستانی ساکن ایران است. بنا بر این گزارش در هر دوره آموزشی این مرکز ۱۰۰ نیروی فاطمیون شرکت کرده و فرماندهی این پادگان نیز با سرهنگ حسینی مقدم است.

بر اساس گزارشات، محل دیگری نیز وجود دارد با عنوان اردوگاه «خیرالحافظین» در نزدیکی شهرستان شهریار که تحت فرماندهی سپاه قرار داشته و نیروهای فاطمیون پیش از اعزام به سوریه به این محل منتقل می شدند. امور اجرایی پادگان توسط لشکر فاطمیون اداره شده و فردی با نام خاوری اعزام نیروهای را سازماندهی می کند. بنا بر این گزارش اردوگاه خیرالحافظین همچنین محل نگاهتگاه مجروحان فاطمیون است که از سوریه بازگشته اند. در مورد این محل اطلاعات دیگری وجود دارد که آن را پادگان دپو وابسته به نیروی زمینی ارتش یا پادگان امام حسین معرفی می کند. تمام این اماکن در مجاورت یکدیگر در نزدیکی فرودگاه مهرآباد تهران قرار دارند.^{۶۷}

با توجه به مدت زمان کم آموزش نیروهای فاطمیون به نظر می رسد آموزش ارائه شده به آنها در سطح مقدماتی بوده و آنها آموزش مناسب را دریافت نکرده اند. شهادت نیروهای سابق فاطمیون و گزارش منابع مختلف نشان می دهد مدت

⁶⁷ <https://fa.iranfreedom.org/%D9%84%D8%B4%DA%AF%D8%B1-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D8%B3%D9%88%D8%B1%DB%8C%D9%87-%D9%88-%D8%AA%D9%84%D9%81%D8%A7%D8%AA-%D8%A2%D9%86%D9%87%D8%A7-%D8%AF%D8%B1-%D8%B7%D9%88/>

زمان آموزش اعضای فاطمیون از سه تا چهار هفته متغیر بوده و در کمترین حالت سه هفته و در بیشترین مدت چهار هفته به طول می انجامیده است. ۳۳ ۵۱ ۵۵ ۵۶ ۵۷

چگونگی حفر سنگر، آموزش تماس رادیویی (استفاده از بیسیم)، آموزش استفاده از اسلحه های سبک و سنگین شامل کلاشینکف، تک تیرانداز، آر پی جی و دوشکا، خمپاره انداز و آموزش های مقدماتی تاکتیکی پیاده از جمله موارد آموزشی نیروهای فاطمیون بوده است ۵۵ ۶۱ ۶۲

انتقال نیروها

اگرچه لشکر فاطمیون از نیروهای وابسته و تحت فرمان سپاه قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است اما انتقال این نیروها به سوریه برای شرکت در جنگ در اکثر موارد توسط هواپیمایی غیر نظامی و به ویژه مسافربری تجاری انجام می شده است. شواهد نشان می دهند دو شرکت هواپیمایی اصلی در ایران یعنی ایر (هما) و شرکت هواپیمایی ماهان هر دو در انتقال نیروهای سپاه پاسداران از جمله اعضای لشکر فاطمیون به سوریه مشارکت مستقیم داشته و هواپیماهای مسافربری این دو شرکت در موارد بسیاری اقدام به انتقال این نیروها و تجهیزات نظامی آنها به سوریه کرده اند. ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲

هواپیمایی ماهان به دلیل مشارکت مستقیم در انتقال نیرو و تجهیزات نظامی به سوریه از جمله انتقال اعضای لشکر فاطمیون از سال ۱۳۹۲ در لیست تحریم های وزارت خزانه داری ایالات متحده آمریکا قرار دارد. استیون منوچین وزیر خزانه داری

68 <https://farsi-archive.aawsat.com/%D8%B3%D9%BE%D8%A7%D9%87-%D9%82%D8%AF%D8%B3-%D9%88-%D9%87%D9%88%D8%A7%D9%BE%DB%8C%D9%85%D8%A7%DB%8C%DB%8C-%D9%85%D8%A7%D9%87%D8%A7%D9%86-%D9%88-%DA%AF%D8%B1%D9%88%D9%87-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C/>

69 <https://www.washingtoninstitute.org/fa/policy-analysis/wzart-khzanhdary-fshar-br-shrkthay-hwapymayy-ayran-ra-afzaysh-mydhhd-dydban>

70 <https://www.bbc.com/persian/iran-47639436>

71 <https://www.independentpersian.com/node/194116/%D8%AF%DB%8C%D8%AF%DA%AF%D8%A7%D9%87/%D9%86%DA%AF%D8%B1%D8%A7%D9%86%DB%8C-%D9%85%D8%AF%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%C2%AB%D9%85%D8%A7%D9%87%D8%A7%D9%86-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%CB-%D8%AF%D8%B1-%D9%BE%DB%8C-%D8%A7%D9%81%D8%B4%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%D8%B3%D9%86%D8%A7%D8%AF-%D9%87%D9%85%DA%A9%D8%A7%D8%B1%DB%8C-%D8%A8%D8%A7-%D8%B3%D9%BE%D8%A7%D9%87-%D9%82%D8%AF%D8%B3>

72 <https://old.iranintl.com/%D8%AF%DB%8C%D8%AF%DA%AF%D8%A7%D9%87/%D8%A7%D9%86%D8%AA%D9%82%D8%A7%D9%84-%D9%87%D9%88%D8%A7%DB%8C%DB%8C-%D9%BE%D8%B1%D9%87%D8%B2%DB%8C%D9%86%D9%87-%D9%88-%D9%BE%D8%B1%E2%80%8C%D9%85%D8%AE%D8%A7%D8%B7%D8%B1%D9%87-%D8%AA%D8%B3%D9%84%DB%8C%D8%AD%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D8%B2-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%87-%D8%B3%D9%88%D8%B1%DB%8C%D9%87>

آمریکا بهمن ماه ۱۳۹۷ در همین زمینه گفته بود: «نیروهای دو گروه شبه نظامی فاطمیون و زینبیون توسط هواپیمایی ماهان و فلایت تراول به سوریه منتقل و حمایت مالی می شوند. مقر شرکت فلایت تراول در ارمنستان قرار دارد و با اعزام نیرو و تسلیحات نقش اصلی در حمایت از سپاه و گروه های وابسته به آن در سوریه ایفا می کند».^{۶۹ ۶۸}

مشارکت مستقیم هواپیمایی ماهان در انتقال نیرو و تجهیزات نظامی به سوریه از سوی مقامات سپاه پاسداران نیز مورد تایید قرار گرفته است. نصرت الله حسینی پور از سرداران سپاه که خود در جنگ سوریه حضور داشته آبان ماه ۱۳۹۸ انتقال نیروهای سپاه به سوریه توسط هواپیمایی ماهان را تایید کرده بود. او گفته بود: «بر ظالم می تازیم و از مظلوم دفاع می کنیم و این را بدانید که در جابجایی نیروها به سوریه فقط هواپیمای غول پیکر ماهان بود که به داد ما می رسید، زیرا زیر رگبار دشمن وارد فرودگاه دمشق می شد و نیروها را پیاده می کردند».^{۷۳}

در خرداد ۱۳۹۹ نیز خلبانی با نام امیر اسداللهی که سابقه خلبانی برای ماهان ایر را داشته است با بازگو کردن یک خاطره انتقال نیرو و تجهیزات توسط هواپیماهای مسافربری ماهان به سوریه را تایید کرده بود. این خلبان گفته بود در پروازی که در سال ۱۳۹۲ به سوریه داشته «هفت تن بار ممنوعه» که احتمالاً تسلیحات نظامی بوده به علاوه قاسم سلیمانی فرمانده سپاه قدس را با یک هواپیمای مسافربری ماهان همراه به ۲۰۰ مسافر به سوریه منتقل کرده است.^{۷۵ ۷۴}

در همین زمینه شواهد نشان می دهند یک شرکت صوری با نام «همره» یا «همراه سیر» وظیفه اجاره تمامی صندلی های پروازهای ماهان برای انتقال نیروهای نظامی از جمله اعضای فاطمیون به سوریه را بر عهده داشته است. ریاست این شرکت صوری بنا بر اسناد منتشر شده در نتیجه هک وب سایت ماهان در آبان ۱۴۰۰ با فردی با نام سردار «گل پرست» است. اگرچه رسانه های داخلی ایران از سردار گل پرست به عنوان یکی از افراد و دوستان نزدیک به قاسم سلیمانی فرمانده سپاه قدس یاد کرده اند اما اطلاعات زیادی از وی در دست نیست.^{۷۷ ۷۶}

⁷³ <https://www.bbc.com/persian/iran-features-52486540>

⁷⁴ <https://www.radiozamaneh.com/512946/>

⁷⁵ <https://www.bbc.com/persian/iran-53097786>

⁷⁶ <https://www.independentpersian.com/node/194116/%D8%AF%DB%8C%D8%AF%DA%AF%D8%A7%D9%87/%D9%86%DA%AF%D8%B1%D8%A7%D9%86%DB%8C-%D9%85%D8%AF%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%C2%AB%D9%85%D8%A7%D9%87%D8%A7%D9%86-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%2%BB-%D8%AF%D8%B1-%D9%BE%DB%8C-%D8%A7%D9%81%D8%B4%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%D8%B3%D9%86%D8%A7%D8%AF-%D9%87%D9%85%DA%A9%D8%A7%D8%B1%DB%8C-%D8%A8%D8%A7-%D8%B3%D9%BE%D8%A7%D9%87-%D9%82%D8%AF%D8%B3>

⁷⁷ <https://www.airport.ir/news/85175/%D8%B3%D8%A7%D9%84%D9%86-%D8%A7%D8%AC%D8%AA%D9%85%D8%A7%D8%B9%D8%A7%D8%AA-%D8%B4%D8%B1%DA%A9%D8%AA-%D9%81%D8%B1%D9%88%D8%AF%DA%AF%D8%A7%D9%87-%D9%87%D8%A7-%D8%A8%D9%87->

شرکت هواپیمایی ماهان متعلق به «موسسه خیریه مولی الموحیدین علی ابن ابیطالب استان کرمان» است و مدیرعامل ماهان نیز حمید عرب نژاد نام دارد.^{۷۹ ۷۸}

محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی در دولت حسن روحانی نیز مشارکت شرکت های هواپیمایی مسافری ایران به ویژه ایران ایر (هما) را در انتقال نیرو و تجهیزات نظامی به سوریه تایید کرده است. او در فایل صوتی محرمانه ای که اردیبهشت ماه ۱۴۰۰ به رسانه ها درز کرد به صراحت از این موضوع سخنگو می گوید. به گفته ظریف پس از خروج نام ایران ایر از فهرست تحریم های آمریکا در زمستان ۱۳۹۴ پروازهای این شرکت هواپیمایی به سوریه در نتیجه فشار قاسم سلیمانی (فرمانده وقت سپاه قدس) ۶ برابر شده است.^{۸۰ ۸۱}

علاوه بر ایران ایر (هما) و ماهان ایر شرکت هواپیمایی یاس، شرکت هواپیمایی پویا ایر و شرکت هواپیمایی فارس ایر قشم نیز در انتقال تجهیزات نظامی از ایران به سوریه مشارکت داشته اند. در عین حال این شرکت ها برخلاف ایران ایر و ماهان در انتقال گسترده نیروهای سپاه از جمله لشکر فاطمیون فعال نبوده و بیشتر تسلیحات نظامی را منتقل می کردند. از سوی دیگر این به صورت مشخص ایران ایر و ماهان بوده اند که شرکت های تجاری مسافری هستند و به عنوان نمونه شرکت هواپیمایی پویا ایر در عمل شاخه ترابری نیروی هوافضای سپاه پاسداران محسوب می شود و روزانه پروازهایی به سوریه انجام می داده است.^{۷۲}

⁷⁸ <https://www.bbc.com/persian/iran-features-52486540>

⁷⁹ <https://tehranbureau.com/fa/%db%8c%d9%82%d9%87-%d8%b3%d9%81%db%8c%d8%af%e2%80%8c%d9%87%d8%a7%db%8c-%d8%b3%d9%be%d8%a7%d9%87-%d9%82%d8%af%d8%b3-%d8%a2%d8%b4%d9%86%d8%a7%db%8c%db%8c-%d8%a8%d8%a7-%d9%85%d8%af%db%8c%d8%b1%d8%a7/>

⁸⁰ <https://ufuqnews.com/archives/176335>

⁸¹ <https://www.bbc.com/persian/iran-56878595>

جنگ؛ پایان راه

شواهد نشان می دهند نیروهای لشکر فاطمیون پس از طی دوره آموزش نظامی در ایران به سوریه منتقل شده و در آنجا به مناطق مختلف فرستاده شده اند.

عمدتا نیروهای عضو فاطمیون پس از اعزام از ایران به پادگانی در غرب دمشق با نام پادگان شیبانی یا امام حسین منتقل و از آنجا به دیگر مناطق سوریه فرستاده می شوند. همچنین بر اساس این گزارش از این پادگان به عنوان مرکز آموزش نظامی برای آن تعداد از اعضای فاطمیون که در ایران آموزش ندیده اند نیز استفاده می شود. همچنین نیروهای حزب الله لبنان نیز در این پادگان مستقر هستند.^{۸۲}

پادگان بحوث نیز از دیگر مراکزی است که نیروهای فاطمیون در سوریه در آنجا مستقر بوده اند. این پادگان که با عنوان پادگان حضرت رقیه نیز شناخته می شود در شرق حلب قرار داشته و پادگان اصلی پشتیبانی برای جلیه حلب بوده که علاوه بر نیروهای فاطمیون نیروهای سپاه پاسداران و نیروهای عراقی نیز در آن حضور داشته اند. شماری از نیروهای فاطمیون نیز در پادگان جورین در شمال لاذقیه مستقر بوده اند.^{۸۲}

بنا بر گزارش سازمان مجاهدین خلق شمار نیروهای فاطمیون در سال ۲۰۱۷ میلادی در حدود ۱۵ تا ۲۰ هزار نفر تخمین زده شده که در قالب یگان های پیاده، زرهی و موشکی سازماندهی شده بودند. همچنین بنا بر تقسیم بندی سپاه پاسداران هر گردان پیاده شامل ۲۰۰ نیرو بوده که نام گردان ها نیز برگرفته از فرماندهان کشته شده افغانستانی بوده است. «شهید جاوید، شهید ابراهیم، شهید محمد، شهید حسین فدایی، شهید کریمی و گردان ربیعی» از جمله گردان های پیاده لشکر فاطمیون در سوریه هستند.^{۸۲}

⁸² <https://fa.iranfreedom.org/%D9%84%D8%B4%DA%AF%D8%B1-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D8%B3%D9%88%D8%B1%DB%8C%D9%87-%D9%88-%D8%AA%D9%84%D9%81%D8%A7%D8%AA-%D8%A2%D9%86%D9%87%D8%A7-%D8%AF%D8%B1-%D8%B7%D9%88/>

در این میان اما آنچه که میان همه روایت‌ها و شهادت‌ها مشترک است این است که نیروهای فاطمیون بر خلاف نیروهای ایرانی و حتی سوری همواره در خط مقدم جبهه قرار داشته و از این رو بیشترین تلفات را نیز متحمل شده‌اند. شماری از اعضای سابق فاطمیون در گفتگو با رسانه‌ها و سازمان‌های حقوق بشری شهادت داده‌اند که همیشه از سوی فرماندهان ایرانی سپاه قدس تحت فشار بوده‌اند که در خط مقدم جنگ بمانند و بجنگند. حتی در شرایطی که تجهیزات جنگی یا نیروی کافی در اختیار نداشته‌اند.^{۸۳ ۵۵}

یک عضو سابق فاطمیون در همین زمینه اینگونه شهادت داده است: «یک بار در محاصره شدید بودیم و با فرمانده ایرانی تماس گرفتیم و درخواست کمک و عقب نشینی کردیم اما فرمانده گفت شما افغانی هستید، جنگ در خونتان است، بجنگید تا زنده بمانید و پیروز شوید.» به گفته این عضو سابق فاطمیون شمار زیادی از همراهان وی در فاطمیون در این جنگ کشته شده و شمار زیادی نیز به شدت مجروح شدند. همچنین به شهادت یک عضو سابق فاطمیون در برخی موارد فرماندهان ایرانی (اعضای سپاه قدس و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) نیروهای فاطمیون را تهدید می‌کرده‌اند که در صورت عدم پیروی از دستورات آنها، توقف نبرد و عقب نشینی خود به سوی آنها تیراندازی خواهند کرد.^{۵۱ ۵۵}

آموزش ناکافی نظامی، عدم آمادگی نیروها و همچنین فقدان تجهیزات و تسلیحات نظامی کافی از جمله دلایلی است که به تایید شماری از اعضای سابق فاطمیون سبب ایراد تلفات بسیار بالا به این نیروها در سوریه بوده است. به عنوان نمونه در یک مورد شماری از اعضای فاطمیون به محض ورود به سوریه به خط مقدم جنگ در برابر جبهه النصره در منطقه خانطومان در حلب فرستاده شدند. به شهادت عضو سابق فاطمیون در یکی از نبردها در خانطومان «۸۰۰ افغانستانی به خط مقدم فرستاده شدند و تنها ۲۰۰ نفرشان زنده یا مجروح بازگشتند.» در شهادت دیگری نیز یک عضو سابق فاطمیون تایید کرده که در یک نبرد در حومه دمشق بر علیه داعش، پس از ۱۰ ساعت از ۱۷۰۰ عضو فاطمیون تنها ۳۰۰ تن زنده مانده‌اند.^{۱۱}

۵۶ ۵۴ ۵۱

⁸³ https://www.bbc.com/persian/afghanistan/2016/01/160130_k05_hr_w_report_about_afghan_send_to_syria

حلب و به ویژه منطقه خانطومان، ملیحه در شرق دمشق، تدمر یا پالمیرا، درعا، حمرا و لاذقیه از مناطقی بوده اند که لشکر فاطمیون در در آنها حضور فعال و پر رنگی داشته اند. بلندی های جولان از جمله مناطق نزدیک به مرز سوریه با اسرائیل نیز از مناطقی بوده که نیروهای فاطمیون در آن حضور داشته و جنگیده اند.^{۸۴ ۵۲ ۵۵}

لشکر فاطمیون علاوه بر سوریه در مناطق مرزی عراق و در داخل عراق نیز توسط سپاه قدس بکار گرفته شده اند. شهادت اعضای سابق فاطمیون و همچنین اذعان فرماندهان سپاه پاسداران نشان می دهد لشکر فاطمیون در جنگ در عراق نیز مشارکت مستقیم داشته است.^{۵۵ ۶۳}

بنا بر شواهد هر عضو فاطمیون در صورت عدم مجروحیت تا سه ماه در سوریه می ماند و پس از سه ماه برای یک دوره استراحت ۱۵ روزه به ایران بازگردانده شده و سپس برای بار دوم به جنگ فرستاده می شده است. در عین حال بر اساس روایت ها برخی از اعضای فاطمیون بسیار بیشتر از این زمان یعنی بین ۱ تا ۴ سال نیز در جنگ سوریه حضور داشته اند.^{۵۵}

تعداد دقیق تلفات لشکر فاطمیون مشخص نیست اما زهیر مجاهد مسئول فرهنگی لشکر فاطمیون دی ماه ۱۳۹۶ از کشته شدن دستکم دو هزار عضو این لشکر در سوریه خبر داده بود. از سوی دیگر اگرچه بنا بر روایت ها در دوران حضور نیروهای فاطمیون در سوریه دستمزد آنها از سوی سپاه پاسداران پرداخت می شده و حتی در اسفند ۱۳۹۵ لشکر فاطمیون شماره تلفن گویایی در مشهد که تحت پوشش یک شرکت زیارتی به نام "شرکت زیارتی فاطمی"^{۸۵} برای پیگیری مشکلات اعضای فاطمیون و خانواده آنها اعلام کرد اما روایت های بسیاری نیز وجود دارد که از عدم تحقق وعده های داده شده از سوی سپاه پس از بازگشت نیروها از سوریه حکایت دارد. برخی نیز گفته اند که دستمزد پرداخت شده آنها کامل نبوده و با وعده اولیه تفاوت داشته است. به عنوان نمونه یک عضو سابق فاطمیون شهادت داده که اگرچه در ابتدا دستمزد وی ماهانه ۳ میلیون تومان اعلام شده اما او پس از سه ماه حضور در جنگ، تنها ۵ میلیون تومان دریافت کرده است. به گفته این

⁸⁴ <https://www.tasnimnews.com/fa/news/1395/12/04/1335947/%D8%AA%D9%84%D9%81%D9%86-%DA%AF%D9%88%DB%8C%D8%A7%DB%8C-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D8%AD%D9%84-%D9%85%D8%B4%DA%A9%D9%84%D8%A7%D8%AA-%D8%AE%D8%A7%D9%86%D9%88%D8%A7%D8%AF%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%AB%D8%A7%D8%B1%DA%AF%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86>

⁸⁵ <https://www.tasnimnews.com/fa/news/1395/12/04/1335947/%D8%AA%D9%84%D9%81%D9%86-%DA%AF%D9%88%DB%8C%D8%A7%DB%8C-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D8%AD%D9%84-%D9%85%D8%B4%DA%A9%D9%84%D8%A7%D8%AA-%D8%AE%D8%A7%D9%86%D9%88%D8%A7%D8%AF%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%AB%D8%A7%D8%B1%DA%AF%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D9%81%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%88%D9%86>

عضو سابق فاطمیون «پول ما را مکمل ندادند. می گفتند که برایتان کارت شهروندی می دهیم تا آزادانه کار کنید یا فامیلتان را بخواهید که همه آن دروغ بود. حتی با کارتی که داده بودند نتوانستم یک سیم کارت برای خود بخرم».^{۵۲ ۵۵ ۸۴}

یک عضو دیگر فاطمیون شهادت داده است که پس از اینکه سه بار در جنگ در سوریه مجروح می شود و به ایران باز می گردد، از سوی سپاه پاسداران مورد بی توجهی قرار گرفته و حتی از درمان او سرباز زده می شود. به گفته او «بارها برای معالجه به بیمارستان های مربوطه سپاه مراجعه کردم اما تحویل گرفته نشدم.» به شهادت این عضو سابق فاطمیون «پس از آنکه قاسم سلیمانی در نامه ای به خامنه ای رهبر جمهوری اسلامی از پایان سیطره داعش در سوریه سخن گفته، مجروحان و خانواده کشته شدگان لشکر فاطمیون مورد بی توجهی قرار گرفتند»^{۵۳}

ضمائم

نقشه قبرستانهای بازرسی شده در بررسی های میدانی این گزارش

رسم توضیحی 6 لوکیشن قبرستانهای بازرسی شده در این گزارش

اسامی گردآوری شده از افراد کشته شده محتمل به کودک-سربازی

No	Cemetery and Ref No	Prefix	First name	Last name	DOB mmddyyyy	DOD	Age at death	Place of death
1	Golestan Shohada Isfahan (7)		Amin	Hosseini	3/20/2000	3/21/2014	14 Years 0 Months	Syria
2	Behesh Masoume Qom (29)		Mohammad	Bakhshi	4/25/2001	8/30/2016	15 Years 4 Months	Syria (Aleppo)
3	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (11)		Mehdi	Ahmadi	10/5/1998	8/12/2015	16 Years 10 Months	Syria
4	Golestan Shohada Isfahan (5)	Seyed	Mostafa	Hosseini	3/20/2000	10/12/2016	16 Years 6 Months	Syria
5	Behesh Reza Mashhad (24)		Morteza	Rajabi	3/21/1999	4/9/2016	17 Years 0 Months	Syria
6	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (53)		Mohammad Hossein	Akbari	8/1/1997	9/12/2014	17 Years 1 Months	Syria
7	Behesh Masoume Qom (54)		Vejahat	Ali	9/5/1997	10/12/2014	17 Years 1 Months	Syria
8	Behesh Masoume Qom (61)		Javid	Hosseini	3/15/1998	2/4/2016	17 Years 10 Months	Syria
9	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (37)		Yar Mohammad	Amiri	3/20/2000	6/18/2017	17 Years 2 Months	Syria
10	Imamzadeh Reza Hossein Varamin (1)		Mohammad Asef	Yousefi	7/22/2000	10/17/2017	17 Years 2 Months	Syria
11	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (19)		AliReza	Rahimi	7/17/1998	11/23/2015	17 Years 4 Months	Aleppo - Syria
12	Behesh Reza Mashhad (12)		Javad	Gholami	3/21/1997	9/15/2014	17 Years 5 Months	Syria
13	Behesh Masoume Qom (65)		Navid	Hosseini	1/1/1999	6/6/2016	17 Years 5 Months	Syria
14	Golestan Shohada Isfahan (10)	Seyed	Ahmad	Torabi	3/20/1996	11/11/2013	17 Years 7 Months	Syria
15	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (7)		Ramezan	Mirzaie	3/30/1997	11/13/2014	17 Years 7 Months	Aleppo - Syria
16	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (23)	Seyed	Ali Akbar	Hosseini	1/2/1998	11/1/2015	17 Years 9 Months	Syria
17	Behesht Masoume Qom (26)		Salim	Eghbali	3/21/1997	4/20/2015	18 Years 0 Months	Syria
18	Behesh Masoume Qom (62)		Eftekhar Hossein		3/1/1997	1/11/2016	18 Years 10 Months	Syria
19	Behesh Masoume Qom (16)		Aziz	Ahmadi	9/24/1998	rez8/8/2017	18 Years 10 Months	Syria
20	Behesh Masoume Qom (36)	Seyed	Mohammad Hossein	Razavi	1/1/1999	11/21/2017	18 Years 10 Months	Syria
21	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (40)		Mohammad	Ahmadi	2/22/1998	5/15/2016	18 Years 2 Months	Syria
22	Behesh Masoume Qom (72)		Firouz Ali		6/8/1998	8/10/2016	18 Years 2 Months	Syria
23	Behesh Reza Mashhad (33)	Seyed	Ali	Hosseini	3/21/1998	8/1/2016	18 Years 4 Months	Syria
24	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (57)		Mohammad Taghi	Rezaie	3/20/1996	10/3/2014	18 Years 6 Months	Syria
25	Behesh Masoume Qom (73)	Seyed	Entezar Hossein		4/10/1998	10/17/2016	18 Years 6 Months	Syria
26	Behesh Masoume Qom (57)		Etezaz Hassan		3/31/1997	11/3/2015	18 Years 7 Months	Syria

27	Behesh Masoume Qom (22)		Vajed	Ali	3/3/1999	10/19/2017	18 Years 7 Months	Syria
28	Behesh Masoume Qom (28)		Ziya	Sharifi	3/20/1996	12/6/2014	18 Years 8 Months	Syria
29	Behesh Masoume Qom (30)		Zaher	Hosseini	3/20/1996	12/6/2014	18 Years 8 Months	Syria
30	Golestan Shohada Isfahan (4)		Mehdi	Jafari	11/22/1998	8/23/2017	18 Years 9 Months	Syria
31	Golestan Shohada Isfahan (3)	Seyed	Aman	Sadat	12/2/1998	9/8/2017	18 Years 9 Months	
32	Behesh Masoume Qom (43)		Ziya	Hosseini	3/20/1996	4/20/2015	19 Years 1 Months	Syria
33	Behesh Masoume Qom (50)		Gholam Mohammad	Ahmadi	8/29/1995	10/4/2014	19 Years 1 Months	Syria
34	Behesh Masoume Qom (68)		Abdol Ali	Saie	3/21/1997	5/5/2016	19 Years 1 Months	Syria
35	Behesh Reza Mashhad (9)		Reza	Sarvari	3/20/1996	4/20/2015	19 Years 1 Months	Syria
36	Behesh Reza Mashhad (42)		Khodadad	Hosseini	3/21/1997	5/5/2016	19 Years 1 Months	Syria
37	Behesh Masoume Qom (12)		Alireza	Rezaie	6/22/1997	5/6/2017	19 Years 10 Months	Syria
38	Behesh Masoume Qom (59)	Seyed	Asadollah		12/31/1995	11/24/2015	19 Years 10 Months	Syria
39	Golestan Shohada Isfahan (8)		Mohammad	Hosseini	3/16/1995	2/5/2015	19 Years 10 Months	Syria
40	Behesh Masoume Qom (34)		Ali Ahmad	Hossein Zadeh	3/20/1996	2/27/2016	19 Years 11 Months	Syria
41	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (6)		Masoud	Taheri	3/21/1995	3/2/2015	19 Years 11 Months	Syria
42	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (17)		Hossein	Rezaie	4/21/1994	4/20/2014	19 Years 11 Months	Syria
43	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (21)		Abdollah	Hosseini	2/14/1996	1/28/2016	19 Years 11 Months	Syria
44	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (51)		Masoud	Taheri	3/21/1995	3/2/2015	19 Years 11 Months	Syria
45	Behesh Masoume Qom (63)	Seyed	Sartaj Hossein		12/3/1996	2/25/2016	19 Years 2 Months	Syria
46	Behesh Masoume Qom (66)	Seyed	Mehdi	Sharifi	3/21/1997	6/5/2016	19 Years 2 Months	Syria
47	Behesh Masoume Qom (41)	Seyed	Mostafa	Musavi	12/23/1995	4/20/2015	19 Years 3 Months	Syria
48	Behesh Reza Mashhad (23)		Reza	Rahimi	4/22/1997	8/11/2016	19 Years 3 Months	Syria
49	Behesh Masoume Qom (56)		Javid Hossein		6/3/1996	10/18/2015	19 Years 4 Months	Syria
50	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (36)	Seyed	Ismail	Hosseini	3/21/1997	8/11/2016	19 Years 4 Months	Aleppo - Syria
51	Behesh Masoume Qom (8)		Abdollah	Shojaie	11/4/1997	4/5/2017	19 Years 5 Months	Syria
52	Behesh Masoume Qom (53)	Seyed	Amin	Hosseini	3/21/1995	9/1/2014	19 Years 5 Months	Syria
53	Behesh Masoume Qom (58)		Madsar Khan		5/20/1996	11/11/2015	19 Years 5 Months	Syria
54	Behesh Reza Mashhad (8)	Seyed	Hossein	Hosseini	7/5/1996	12/13/2015	19 Years 5 Months	Syria
55	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (35)		Abdol Hamid	Ibrahimi	3/21/1997	9/11/2016	19 Years 5 Months	Latakia - Syria
56	Behesh Masoume Qom (74)		Liyaghat Hossein		3/21/1997	10/16/2016	19 Years 6 Months	Syria
57	Golestan Shohada Isfahan (6)		Mohammad Hossein	Mohseni	9/16/1996	3/20/2016	19 Years 6 Months	Syria

58	Behesh Reza Mashhad (4)		Morteza	Mohammadi	8/27/1995	4/15/2015	19 Years 7 Months	Syria
59	Behesh Masoume Qom (5)		Taj Mohammad	Karimi	3/21/1997	12/5/2016	19 Years 8 Months	Syria
60	Behesh Masoume Qom (11)	Seyed	Nader	Hosseini	3/21/1997	1/3/2017	19 Years 9 Months	Syria
61	Behesh Masoume Qom (60)		Vasef Ali		3/20/1996	12/31/2015	19 Years 9 Months	Syria
62	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (18)		Sajad	Safdari	7/8/1996	4/13/2016	19 Years 9 Months	Aleppo - Syria
63	Behesh Masoume Qom (25)		Akbar	Amiri	3/21/1995	4/20/2015	20 Years 0 Months	Syria
64	Behesh Reza Mashhad (38)	Seyed	Hayatollah	Hosseini	3/21/1995	4/20/2015	20 Years 0 Months	Syria
65	Behesh Reza Mashhad (40)	Seyed	Hassan	Hosseini	3/21/1995	4/20/2015	20 Years 0 Months	Syria
66	Shiraz Cemetary (6)		Mohammad Safar	Nazari	5/4/1996	5/5/2016	20 Years 0 Months	Syria
67	Golestan Shohada Isfahan (11)		Mohammad Nader	Akhlaghi	12/13/1994	12/13/2014	20 Years 0 Months	Syria
68	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (44)		Mohammad Bagher	Fasihi	9/2/1996	9/14/2016	20 Years 0 Months	Aleppo - Syria
69	Behesh Masoume Qom (46)		Mojtaba	Amiri	4/3/1995	5/31/2015	20 Years 1 Months	Syria
70	Behesh Reza Mashhad (41)		Mohammad Arash	Ahmadi	8/24/1996	10/18/2016	20 Years 1 Months	Syria
71	Shiraz Cemetary (1)	Seyed	Zaher	Hosseini	4/20/1996	6/3/2016	20 Years 1 Months	Syria
72	Behesh Masoume Qom (35)	Seyed	Mohammad		12/31/1996	11/19/2017	20 Years 10 Months	Syria
73	Behesh Masoume Qom (39)	Seyed	Aman	Hosseini	3/21/1995	2/1/2016	20 Years 10 Months	Syria
74	Behesh Masoume Qom (40)		Mirza Nabi	Heydari Zadeh	3/21/1995	2/2/2016	20 Years 10 Months	Syria (Halab)
75	Behesh Masoume Qom (44)		Ismail	Ahmadi	2/1/1995	12/11/2015	20 Years 10 Months	Syria
76	Behesh Reza Mashhad (28)		Aref	Rezvani	3/21/1995	1/23/2016	20 Years 10 Months	Syria
77	Imamzadeh Baba Taher (5)		Gholam	Hosseini	3/20/1996	2/7/2017	20 Years 10 Months	Syria (Khanaser)
78	Golestan Shohada Isfahan (1)		Mohammad Ali	Soultani	3/21/1997	2/4/2018	20 Years 10 Months	Deir ez-Zur - Almayadin - Syria
79	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (24)		Taghi	Rostami	1/24/1997	11/27/2017	20 Years 10 Months	Syria (Al-Bukamal)
80	Behesh Masoume Qom (17)		Norouz	Emami	7/25/1997	9/30/2017	20 Years 2 Months	Syria
81	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (12)		Mohammad	Etemadi	3/21/1995	6/2/2015	20 Years 2 Months	Syria
82	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (46)		Hamidollah	Soultani	3/20/1996	6/6/2016	20 Years 2 Months	Aleppo - Syria
83	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (59)		Azizollah	Rasouli	7/2/1994	9/11/2014	20 Years 2 Months	Syria
84	Behesh Masoume Qom (38)		Bashir	Nateghi	3/21/1997	6/28/2017	20 Years 3 Months	Syria
85	Behesh Reza Mashhad (7)		Hamid	Ehsani	7/15/1993	11/10/2013	20 Years 3 Months	Syria
86	Behesh Reza Mashhad (32)		Ali	Ahmadi	5/22/1996	9/2/2016	20 Years 3 Months	Syria

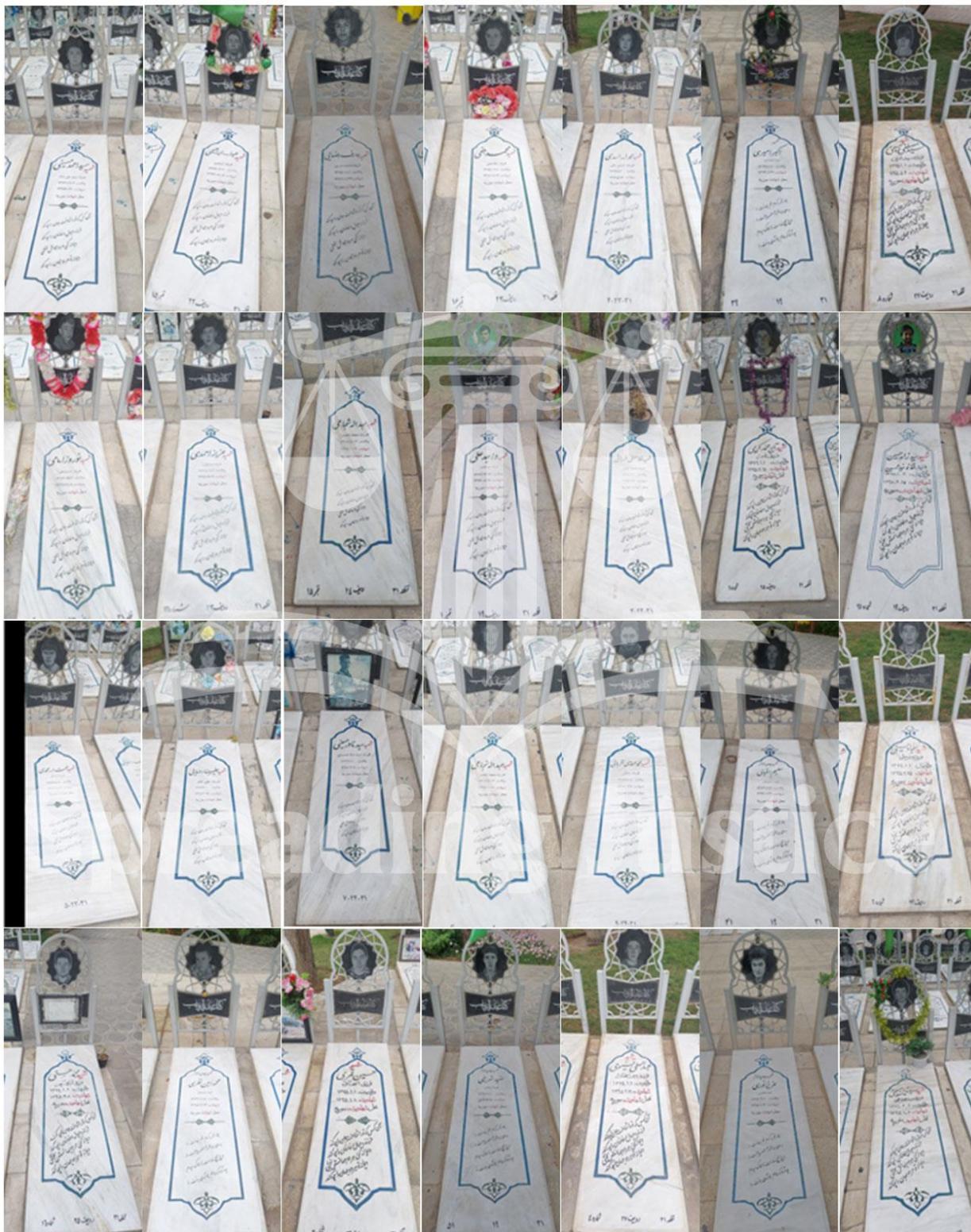
87	Imamzadeh Reza Hossein Varamin (4)		Najibollah	Kazemi	7/23/1997	10/24/2017	20 Years 3 Months	Syria
88	Behesh Masoume Qom (3)	Seyed	Mostafa	Hosseini	3/20/1996	7/30/2016	20 Years 4 Months	Syria
89	Behesh Masoume Qom (71)		Navid Ali		1/1/1996	5/6/2016	20 Years 4 Months	Syria
90	Imamzadeh Baba Taher (3)		Najibollah	Nouri	3/21/1997	8/9/2017	20 Years 4 Months	Syria
91	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (13)		Mohammad	Jafari	3/21/1995	8/1/2015	20 Years 4 Months	Syria
92	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (33)		Aman	Karimi	3/20/1996	8/12/2016	20 Years 4 Months	Aleppo - Syria
93	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (34)		Morteza	Mousavi	3/20/1996	8/1/2016	20 Years 4 Months	Aleppo - Syria
94	Behesh Masoume Qom (4)		Hossein	Ghamari	3/20/1996	8/31/2016	20 Years 5 Months	Syria
95	Behesh Masoume Qom (47)		Mohammad	Ibrahimi	3/1/1995	8/7/2015	20 Years 5 Months	Syria
96	Behesh Masoume Qom (70)		Vaghar Hosein		1/1/1996	6/6/2016	20 Years 5 Months	Syria
97	Behesh Reza Mashhad (6)		Mehdi	Akhlaghi	3/21/1995	9/10/2015	20 Years 5 Months	Syria
98	Behesh Reza Mashhad (11)	Seyed	Ali	Hosseini	3/21/1994	9/17/2014	20 Years 5 Months	Syria
99	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (39)		Mehdi	Gholami	12/23/1995	6/10/2016	20 Years 5 Months	Aleppo - Syria
100	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (47)		Javad	Mohammadi	3/20/1996	9/2/2016	20 Years 5 Months	Syria
101	Behesh Masoume Qom (32)		Ishaq	Hosseini	12/3/1995	6/6/2016	20 Years 6 Months	Syria
102	Behesh Masoume Qom (51)		Mohammad Hadi	Salimi	3/25/1994	9/29/2014	20 Years 6 Months	Syria
103	Behesh Reza Mashhad (35)		Mohammad	Amini	3/20/1996	10/11/2016	20 Years 6 Months	Syria
104	Shiraz Cemetary (7)		Mostafa	Hakimi	3/21/1995	10/20/2015	20 Years 6 Months	Syria
105	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (16)		Mohammad Foad	Vahdat	3/21/1994	10/3/2014	20 Years 6 Months	Aleppo - Syria
106	Behesh Masoume Qom (20)		Abdullah	Ebrahimi	3/21/1997	10/30/2017	20 Years 7 Months	Syria
107	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (14)		Zabih	Babaie	3/21/1995	11/6/2015	20 Years 7 Months	Aleppo - Syria
108	Behesh Masoume Qom (24)		Aziz	Nouri	4/20/1996	1/19/2017	20 Years 8 Months	Syria
109	Behesh Masoume Qom (33)		Ghader	Hosseini	3/21/1995	12/8/2015	20 Years 8 Months	Syria
110	Behesh Reza Mashhad (30)		Hassan	Rahimi	4/4/1995	12/24/2015	20 Years 8 Months	Syria
111	Behesh Reza Mashhad (44)		Mojtaba	Vaezi	5/10/1993	1/19/2014	20 Years 8 Months	Syria
112	Imamzadeh Baba Taher (2)		Ali	Doust Hosseini	3/20/1996	12/5/2016	20 Years 8 Months	Syria
113	Behesh Masoume Qom (13)		Gholam Ali	Ghorbani	3/20/1996	1/9/2017	20 Years 9 Months	Syria
114	Behesh Masoume Qom (21)	Seyed	Ahmad	Hosseini	3/21/1997	1/1/2018	20 Years 9 Months	Syria
115	Behesh Masoume Qom (23)	Seyed	Zahed	Hossein	4/8/1999	2/4/2020	20 Years 9 Months	Syria
116	Behesh Masoume Qom (64)		Morteza Hossein	Heydari	5/8/1995	2/25/2016	20 Years 9 Months	Syria

117	Behesh Masoume Qom (75)		Mazmel Hossein		1/1/1996	10/17/2016	20 Years 9 Months	Syria
118	Shiraz Cemetary (2)		Jamshid	Ahmadi	2/25/1995	12/21/2015	20 Years 9 Months	Syria
119	Behesh Masoume Qom (42)		Reza	Rahimi	3/21/1994	4/20/2015	21 Years 0 Months	Syria
120	Behesh Masoume Qom (67)		Yadollah	Saie	3/21/1995	4/9/2016	21 Years 0 Months	Syria
121	Behesh Masoume Qom (69)		Reza	Rastegrai	3/21/1995	4/16/2016	21 Years 0 Months	Syria
122	Behesh Reza Mashhad (27)		Morteza	Douran	3/21/1995	4/12/2016	21 Years 0 Months	Syria
123	Shiraz Cemetary (5)		Mohammad	Bagheri	3/21/1994	4/20/2015	21 Years 0 Months	Syria
124	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (9)		Naser	Hosseini	3/21/1994	4/20/2015	21 Years 0 Months	Syria
125	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (30)		Ghafor	Hassani	3/21/1995	4/6/2016	21 Years 0 Months	Aleppo - Syria
126	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (41)		Mohammad Reza	Rezaie	3/20/1996	3/26/2017	21 Years 0 Months	Hama - Syria
127	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (49)		Naser	Hosseini	3/21/1994	4/20/2015	21 Years 0 Months	Syria
128	Behesh Masoume Qom (1)		Abdol Ali	Ghayomi	3/21/1995	5/5/2016	21 Years 1 Months	Syria
129	Behesh Masoume Qom (27)		Mohammad Amin	Nazari	3/28/1995	5/5/2016	21 Years 1 Months	Syria
130	Behesh Masoume Qom (31)	Seyed	Reza	Hosseini	3/21/1995	5/5/2016	21 Years 1 Months	Syria
131	Behesh Masoume Qom (49)		Alireza	Mohammadi	3/1/1993	4/14/2014	21 Years 1 Months	Syria
132	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (32)	Seyed	Mostafa	Shah Hosseini	4/13/1996	5/22/2017	21 Years 1 Months	Syria
133	Behesh Masoume Qom (7)		Mohammad	Hassani	3/21/1995	2/26/2017	21 Years 11 Months	Syria
134	Behesh Masoume Qom (48)		Habib Allah	Heydari	3/1/1993	2/28/2015	21 Years 11 Months	Syria
135	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (10)		Abdol Samad	Hosseini	3/21/1993	2/28/2015	21 Years 11 Months	Syria
136	Behesh Masoume Qom (2)		Sajad	Hosseini	3/21/1995	6/14/2016	21 Years 2 Months	Syria
137	Behesh Reza Mashhad (26)		Mohammad	Ibrahimi	3/21/1995	6/3/2016	21 Years 2 Months	Syria
138	Behesht Sakineh Karaj (1)		Zamen	Etemadi	3/21/1995	6/3/2016	21 Years 2 Months	Syria
139	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (31)		Delbar	Ibrahimi	3/21/1995	6/3/2016	21 Years 2 Months	Aleppo - Syria
140	Behesh Masoume Qom (10)		Mohammad Mehdi	Ghorbani	10/10/1995	1/24/2017	21 Years 3 Months	Syria
141	Behesh Masoume Qom (37)		Yousef	Ali	9/24/1995	12/24/2016	21 Years 3 Months	Syria
142	Behesh Masoume Qom (45)		Mohammad Davoud	Rezaie	3/21/1994	7/19/2015	21 Years 3 Months	Syria
143	Behesh Reza Mashhad (2)		Reza	Ismaili	10/18/1992	1/28/2014	21 Years 3 Months	Zamanieh Town, Damascus - Syria
144	Behesh Reza Mashhad (21)		Moustafa	Moradi	3/21/1995	7/19/2016	21 Years 3 Months	Syria
145	Behesh Reza Mashhad (43)		Mostafa	Mohammadi	5/28/1995	8/30/2016	21 Years 3 Months	Syria

146	Imamzadeh Reza Hossein Varamin (3)		Mohammad Akbar	Rezaie	7/25/1996	11/19/2017	21 Years 3 Months	Syria
147	Shiraz Cemetary (3)		Sang Ali	Heydari	8/24/1995	12/12/2016	21 Years 3 Months	Syria
148	Golestan Shohada Isfahan (9)	Seyed	Mehdi	Salmani	7/19/1992	11/11/2013	21 Years 3 Months	Syria
149	Behesh Masoume Qom (18)		Mohammad	Balkhi	4/20/1996	9/4/2017	21 Years 4 Months	Syria
150	Golestan Shohada Isfahan (2)		Morteza	Karimi	3/21/1994	7/22/2015	21 Years 4 Months	Syria
151	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (2)		Mohammad Hossein	Khoda Panah	5/1/1993	9/11/2014	21 Years 4 Months	Syria
152	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (26)		Najib	Mohammadi	3/20/1996	8/8/2017	21 Years 4 Months	Hamas - Syria
153	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (42)		Eyvaz Ali	Yousefi	3/21/1995	8/18/2016	21 Years 4 Months	Aleppo - Syria
154	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (48)		Mohammad Mehdi	Saberi	11/23/1993	4/20/2015	21 Years 4 Months	Syria
155	Behesh Masoume Qom (55)	Seyed	Mohammad Taghi		5/2/1993	10/22/2014	21 Years 5 Months	Syria
156	Behesh Reza Mashhad (3)	Seyed	Ghasem	Hosseini	8/14/1992	2/6/2014	21 Years 5 Months	Syria
157	Shiraz Cemetary (4)		Mohammad Heydar	Ahmadi	4/3/1996	9/11/2017	21 Years 5 Months	Syria
158	Behesh Masoume Qom (6)	Seyed	Amin	Hosseini	5/27/1995	12/23/2016	21 Years 6 Months	Syria
159	Behesh Masoume Qom (52)		Mostafa	Khademi	3/21/1993	9/29/2014	21 Years 6 Months	Syria
160	Imamzadeh Reza Hossein Varamin (2)		Yasin	Gholami	3/20/1996	10/16/2017	21 Years 6 Months	Syria
161	Imamzadeh Baba Taher (7)		Asadollah	Ibrahimi	3/20/1996	10/5/2017	21 Years 6 Months	Syria
162	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (4)		Hafizollah	Khodadadi	3/21/1993	10/2/2014	21 Years 6 Months	Syria
163	Behesh Masoume Qom (19)		Aref	Rezaie	3/20/1996	11/14/2017	21 Years 7 Months	Syria
164	Behesh Reza Mashhad (10)	Seyed	Habib	Shojaie	4/14/1993	12/10/2014	21 Years 7 Months	Syria
165	Behesh Reza Mashhad (15)		Rouhollah	Rezaie	5/4/1992	12/19/2013	21 Years 7 Months	Syria
166	Behesh Reza Mashhad (36)		Gholam Ali	Khavari	5/14/1996	12/19/2017	21 Years 7 Months	Syria
167	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (27)		Reza	Ismaili	3/21/1995	11/17/2016	21 Years 7 Months	Aleppo - Syria
168	Behesh Reza Mashhad (5)		Kazem	Tavasoli	3/21/1994	11/23/2015	21 Years 8 Months	Syria
169	Behesh Reza Mashhad (14)	Seyed	mohammad Javid	Hosseini	3/21/1994	11/27/2015	21 Years 8 Months	Syria
170	Behesh Reza Mashhad (25)		Naser	Jalili	3/21/1994	11/27/2015	21 Years 8 Months	Syria
171	Behesh Reza Mashhad (29)		Mohammad	Safari	3/21/1994	11/27/2015	21 Years 8 Months	Syria
172	Imamzadeh Reza Hossein Varamin (5)		Mohammad Reza	Ahmadi	11/28/1995	8/23/2017	21 Years 8 Months	Syria
173	Behesht Zahra Cemetry - Section 50 - 03292022 (15)		Mehdi	Ahmadi	3/21/1994	12/9/2015	21 Years 8 Months	Syria

174	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (22)		Mohammad Hassan	Jafari	3/21/1995	11/21/2016	21 Years 8 Months	Aleppo - Syria
175	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (43)		Javad	Bakhshi	3/21/1995	12/5/2016	21 Years 8 Months	Syria
176	Behesh Reza Mashhad (39)	Seyed	Nasrollah	Hosseini	3/21/1993	4/20/2015	22 Years 0 Months	Syria
177	Behesh Masoume Qom (14)		Mohammad Allah	Asadi	7/24/1995	8/7/2017	22 Years 0 Months 14 Days	Syria
178	Behesh Masoume Qom (15)		Nematollah	Mohammadi	7/25/1995	8/2/2017	22 Years 0 Months 8 Days	Syria
179	Behesh Reza Mashhad (31)		Mohammad	Rahmani	3/21/1993	2/3/2016	22 Years 10 Months	Syria
180	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (5)	Seyed	Hamid	Yazdani	3/21/1992	1/26/2015	22 Years 10 Months	Syria
181	Behesh Reza Mashhad (13)	Seyed	Hossein	Hosseini	3/21/1992	2/27/2015	22 Years 11 Months	Syria
182	Behesh Reza Mashhad (22)		Morteza	AkbarZadeh	3/21/1994	6/19/2016	22 Years 2 Months	Syria
183	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (25)		Zakariya	Boraghi	3/21/1995	7/6/2017	22 Years 3 Months	Syria
184	Behesh Reza Mashhad (34)		Ali Asghar	Ansari	3/21/1993	10/20/2015	22 Years 6 Months	Syria
185	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (3)		Ali Asghar	Yousefi	3/21/1992	10/4/2014	22 Years 6 Months	Syria
186	Behesht Zahra Cemetery - Section 50 - 03292022 (20)		Naim	Akbari	3/21/1995	10/17/2017	22 Years 6 Months	Syria
187	Behesh Reza Mashhad (17)		Hoomayon	Alami	3/28/1995	11/9/2017	22 Years 7 Months	Syria
188	Behesh Reza Mashhad (37)		Salman	Rahimi	3/21/1995	10/24/2017	22 Years 7 Months	Syria

تصاویری از قبرهای بررسی شده

نگاهی به شیوه های استخداام و استفاده از كودك-سربازان در ايران

\$15.00
ISBN 978-1-7370668-9-7
51500 >

9 781737 066897

HUMAN RIGHTS ACTIVISTS (IN IRAN)